

K A R D A S

Mēnesinis Mokslo ir Kritikos žurnāls

No. 2

VASARIS-FEB., 1920

Metai-VII

SIR OLIVER LODGE.

Nesenai Amerikon atvyko Oliver Lodge, vienas žymiausių Anglijos fizikistų. Paskutiniaisiais metais Lodge ėmė skelbti, kad tikrai galima susinešti su „ano svieto gyventojais“. Tasai paskilbusio mokslininko pareiškimas išpradžių atkreipė nemažą dėmesį. Maanytā, kad mokslo vyras be pamato negali tvirtinti tokių dalykų. Bet apsiriktai, Lodge'o knyga „Sir Reymond“, kur buvo išdėstoma spiritualizmo „mokslas“, negalėjo patenkinti mokančių nuosakiui protauti mokslininkų.

Žymiausi pasaulij mokslininkai, kaip antai: Mečnikov, Henri Poincaré, Lebon, Wilhelm Ostwald, Svante August Arrhenius, Ernst Haeckel ir kiti vienu balsu pareiškė, kad Lodge argumentai mokslo atžvilgiu neturi jokios vertės. Ypač astrios kritikos Lodge susilaukė iš Mečnikovo ir Lebono. Lebon, pūrašė knygā, kurioj išvilko aikštėn visas spiritualistų „štūkas“. Jis aiškiai priparodė, kad spiritualistų seansai yra niekas daugiau, kaip tik gudriai sugalvotos apgavystės.

Dalykas muš lame. Spiritualistai savo seansuose naudoja mediumą (tarpininką),

kurio pagalba susineša su mirusiųjų vėloimis. Seansai paprastai daroma tamsiame kambaryj, kur ir įvyksta įvairių stebuklų. Pavyzdžiui, stalai pradeda lakti, po kambarį, gaunama raštiški atsakymai į pastatytus klausimus, etc.

Suprantamas dalykas, kad tai labai veikia į da visi nepasiliūsošavusių nuo prietarų žmonės. Ir jie tiki, kad tai ano svieto gyventojų darbas. Bet skeptiškus mokslininkus ne taip lengva prigauti. Jie geriau moka kontroliuoti savo jausmus. Visų pirma jie pastatė sau klausimą: kodėl mirusiųjų dušios daro visokių „triksų“ tik tamsiame kambaryj? Sviesiame kambaryj jokių medijūmas negalėjo išmaldauti atsakymo iš mirusiojo dušios. Pradėta tyrinėti. Ir kas pasirodė? Pasirodė, kad statų kilnojimai ir kitos štukos daroma tam tikrais prietaisais. Kitais žodžiais sakant, pasirodė, kad visi spiritualistų seansai yra niekas daugiau, kaip tik gudriai sugalvota apgavystė. Lebon smulkmeniskai aprašė visas medijūmų štukas. Po tų atidengimų spiritualizmas Europoj liko visai diskredituotas. Vienok paskutiniaisiais metais jis ir vėl pradėjo rasti derlingos dirvos Anglijoj. Ir tai pasidėkojant Lodge'o pastangoms.

Lodge dabar vieši Amerikoje. Nors jis ir neturi tokio didelio pasisėkimo, kaip Billy Sunday, tačiau apie jį nemaža rašoma ir kalbama. Dvasininkai, kurie sako, kad "išrinktieji" aname sviete sėdės prie arfos ir garbins Dievą, dabar ypač nūdžiugo. Žiūrėkite, jie sako, toks žymus mokslininkas, o vienok tik į užgrabinį gyvenimą!

Bet visai kitaip priėmė Lodge'ą Amerikos mokslo vyrai. Jie vienu balsu pareiškė, kad Lodge'o klejonės apie užgrabinį gyvenimą absoliučiai neturi nieko bendra su mokslu.

Joseph Jastrow, Wisconsin Universiteto profesorius, pareiškė:

"Bandymai pariparadyti užgrabinį gyvenimą medijų pagalba prasidėjo labai senai. Septynios dešimtys metų atgal Amerikoje buvo daromi tie eksperimentai. Ir kur tik padaryta atitinkami tyrimai, visur pasirodė, kad medijų atidengimai yra gryniausio vandens apgavystė."

Tolygiaus nuomonės pareiškė ir sekami profesoriai: Thorndike, Woodworth, Whitmer, Luba, Warren, Watson, Pillsbury, Seabose ir kiti.

Jastrow savo pareiškimą baigia sekamais žodžiais:

"G. Stanley Hall, Clarko universiteto prezidentas, ištyrė įvairios rūšies medijumus ir visur suradę tik apgavystę."

"Oliver Lodge'ą, kaip Anglijos mokslininką, mes gerbiame. Vienok mes skaitome savo priederme kovoti su jo skelbiamų spiritualizmo, kuris, geriausiame atveju, yra vaikiškas ir paremtas ant apgavystės."

Na, o apie porą mėnesių atgal M. M. Mangasarian, žinomas Chicago lektorius, pasiūlė \$500 bile vienam, kuris parodys, kad tikrai galima susinešti su mirusiais. Vienok ligi šiol neatsirado nei vieno, kuris būtų panorėjęs padaryti "demonstraciją".

Lodge'nieko naujo nepasako. Jis kartoja tik seną pasaką. Esą aš tikiu į užgrabinį gyvenimą — ir viskas. Bet juk tikėti ir

K A R D A S

(SWORD)

Published every month by
Lithuanian Freethinkers' Federation of America
at 1443 N. Paulina Street, Chicago, Ill.

SUBSCRIPTION PER YEAR:

In the U. S. of N. A. \$1.00
In Canada and Europe \$1.25
Single copy 10c.

Mokslo, Literatūros ir Kritikos Žurnalas.

Lėidžia

Lietuvių Laisvamanų Federacija Amerikoje.
1443 N. Paulina Street, Chicago, Ill.

PRENUMERATA METAMS:

Amerikoje \$1.00
Kanadoje ir Europoje \$1.25
Pavienis numeris 10c.

Entered as second class matter November 16, 1918, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

žinoti yra du skirtingi dalykai. Sakysime, vargšas žmogelis gali tikėti (jeigu jis yra tiek kvailas), kad jis turi banke \$50,000. Bet juk tas jo tikėjimas nepadaro jo turtingu. Jis lošia tik Gynto (Ibseno dramos herojaus) rolę. Lodge gali tikėti, kad yra užgrabinis gyvenimas. Bet tasai jo tikėjimas turi tokią jau vertę, kaip ano varguolio \$50,000...

SOCIOLOGIJOS DAKTARAS.

Liudnos atminties buvęs "Draugo" redaktorius, kun. Maliauskas, vėl pasirodė spaudoje. Šį kartą jis suteikė sau sociologijos daktaro laipsnį. Musų manymu, jam geriausia pritiktų mytologijos daktaro laipsnis, negu koks kitas.

Ir štai kodėl. Musų "didis" mokslininkas, "Dr." Maliauskas, atidengė labai svarbų dalyką. Girdi netikėjimas ir socializmas esą ištvirtimo padariniai.

Daug žioplių užmetimų daroma socialistams ir nacionalistams, tačiau nei vienas žmogus, kurs pasak Bernard Shaw, nėra "devoid altogether of common sense" tokių dalykų nesako.

SVARBUS DĖBATAI.

Tarp Anglijos ir Amerikos "biblijos profesorų" eina labai įdomūs debatai.

Anglijos profesorius tvirtina, kad bangžuvė tikrai prarijo Joną (Jonošį), kurs išgyveno jos viduriuose tris dienas. Esą tai nieko nereiškia, kad bangžuvės gerklė nedidelė. Kada ji rijusi Joną, jos ir gerklė prasištempusi...

Iš kitos pusės, Amerikos biblijos tyrinėtojas sako, kad tokio dalyko negalėjo būti. Tai esanti tik pasaka.

Tie debatai mums primena vieną anekdotą. Kartą mokinys paklausė dvasiško tėvelio, ar tikrai bangžuvė prarijo Joną. Esą jis niekaip negalys tam tikėti, kadangi bangžuvės gerklė permaža.

Dvasininkas atsakė:

— Vaikeli, tai Dievo galybė. Jei Dievas panorės, tai ne tik bangžuvė gali Joną praryti, bet ir Jonas gali praryti bangžuvę...

IDĖJŲ INTERNACIONALAS.

Federuata Spauda paduoda tokią žinią:

"Paskutiniuoju laiku Europoj tapo įkurta įdomi tarptautinė organizacija vardu "Šviesa" (francūziškai jos vardas "Clarte"), kitaip dar vadinama "Idėjų internacionalas." To "idėjų internacionalo" kurėjai yra kuopa pagarsėjusių Europos mokslininkų ir literatų. Jie sako, kad nors karai kilę vyriausiai dėl ekonominių priežasčių, bet nemaza taipjau ir dėl idėjų. Vyriausioji tų idėjų tai esąs tas slėpiningas patriotizmas — visagalingos valstybės kultas (garbinimas). Kaip opoziciją šitokiai patriotizmo idėjai, šviesa stato internacionalizmo idėją, ir reikalauja, kad suverenė nepriklausoma valstybė būtų apribota. Kiekvienos valstybės pilietis turi but kartu ir viso pasaulio pilietis.

Šviesa (Clartė) tai nėra vien intelektualų kuopelės organizacija, — sako jos kurėjai savo pranešime. Ji betgi kreipiasi

ypatingai į mokslo žmones, į rašytojus, į artistus ir į visus proto darbininkus, kadangi iki šiol jie esamųjų organizacijų maza tebuvę paljesti. Ta organizacija visai neturinti tikslų pavaduoti Socialistų ir Darbo partijas, arba amatų ūnijas, ar kurias nors kitas organizacijas, kurios jau veikia ir eina prie tolygių tikslų. Šviesa — tai idėjų internacionalas, veikias išvien su tarptautiniu darbininkų judėjimu viso pasaulio darbininkų klesos interesus.

Tarptautinin šviesos komitetan įcina, be kitų, Henri Barbusse, Blasco Ibanéz, Georg Brandes, Georges Duhamel, Anatole France, Charles Gide, Ellen Key, Andreas Latzko, George Bernard Shaw, Upton Sinclair ir Izrael Zangwill."

JIS PILNAI PATENKINTAS.

KAPITALISTAS: — Nesuprantu, ko tie darbininkai bruzda, juda, vis neužganėdinti. Man yra visai gera.

Klerikalai Eikvoja Žmonių Pinigus.

Pažangiųjų Amerikos lietuviai darbininkai senai sakė, kad klerikalų renkamos tieva Lietuvos žmonėms šelpti aukos bus sunaudotos tų žmonių nenaudai. Tie, kurie šito perspėjimo nepaklausė, dabar patys mato, kad jie liko suvilti. Tą patį kuoaiškiausiai rodo neseniai paskelbtos klerikalų fondo atskaita. Daug tukstančių dolerių, surinktų badaujančių Lietuvos žmonių šelpimui, sunaudota užkulisinei lietuvių klerikalų "diplomatijai". Tai diplomatijai, kuri neteikė naudos nė už sudilusį dvilekį.

Tegul kalba patys skaitmens. Čia jie yra: New Yorko "informacijos biuras", Lietuvos "atstovams" taikos konferencijoje liepant, kažin kokiai "publikacijai" sunaudojęs keturiasdešimt tukstančių dolerių. Taikos delegacija "Paryžiaus lietuvių reikalui" sunaudojęs netoli devyniasdešimt tukstančių (89,182.11) dolerių. Kunigui Dobužiui "informacijos biurą" Šveicarijose užlaikyti atiduota dvidešimt tukstančių dolerių. Įvairiems klerikalų "delegatams" Europoje keliauti išmokėta daugiau kaip penki tukstančiai (5,365.00) dolerių. Viso klerikalų "diplomacija" Lietuvos žmonėms aukotų pinigų surijo \$154,547.11.

Graži suma, ar ne? Bet reikalinga pastebėti, kad tie skaitmens toli gražu dar nepilni. Kiek suėdė klerikalų "informacijos biuras" Washington? Klerikalų fondo atskaitoj pasakyta: "Distributed through Information Bureau, Washington, D. C. \$31,137.02". Tą "distributed through" galima aiškinti visaip. Galima sakyti, kad ta suma tapo "kur nors" pasiūsta per jį, ir galima suprasti, kad ji buvo paskirta pačiam biurui. Atskaitos davėjai šito nepasako, ir veikiausiai jie nenor pasakyti.

Tas pats ir su kitu panašiu "biuru", būtent Šveicarijos. Jam iš Amerikos lietuvių klerikalų fondo pasiūsta net \$119,832.11. Ar daug iš tos sumos gavo badaujantieji Lietuvos gyventojai — klerikalų fondo kontroliuotojai šito nepasako. Jie tenkinasi tik trumpa nereikšminga pastabėle, būtent: "Prie tos sumos priskaityta ir per Šveicariją Lietuvon siųstieji pinigai" — tai visa. Je, o kiek iš "tos sumos" sunaudojo pats biuras? Klerikalai šito nepasako. Taip jau neaišku ir su tais dešimtis tukstančių dolerių, kurie buvo pasiūsti "lietuvių legacijai" Stockholme, Švedijoje.

Tatai tos sakytos ir nepasakytos distribucijos turime daugiau kaip šimtą šešiasdešimt tukstančių dol., būtent: \$160,969.13. Ir tai nesigilinant į kitas atskaitoj paduotas smulkmenas. Sakysime, kad klerikalų "diplomacija" iš tos sumos būtų surijusi tik vieną trečdalį (jeigu nesakyti, kad ji surijo netoli visą), tai būtų apie penkiasdešimt keturi tukstančiai dolerių. Dabar paskaitliuokime. 154,547.11 ir 54,000 lms = 208,547.11. Tai reikštų, kad klerikalų diplomacija surijo daugiau kaip du šimtu tukstančių dolerių. Tų dolerių, kur buvo aukoti šelpimui badaujančių žmonių.

Iki šiol Amerikos lietuvių klerikalų fondas badaujantiems Lietuvos žmonėms šelpti surinko \$402,265.39. Iš tos sumos jau išleista \$373,582.30. Klerikalų fondo išde dar esą \$28,683.09. Gerai. Atimkime iš tos jau išleistos sumos tuos \$208,547.11, kuriuos surijo klerikalų "diplomacija" — kiek liks? Vė kiek: \$165,035.19. Dabar patys paskaitliuokite koks nuošimtis teko badaujantiems Lietuvos žmonėms.

Šitaip eikvoja žmonių suaukotus pinigus Amerikos lietuvių klerikalai! Šitaip jie "kovoja" už Lietuvos žmonių laisvę. Tūkstančius dolerių jie skiria savo biurams, kurie be jokios atodairės sijoja juos kur tapuola. Tės "publikacijos", tie biurai "lietuvių reikalą" nētik kad nepakēlē, bet dar žūgdlē jē. Tai nekartā buvo minēta ir pačių klerikalų ir kitų atžagareivių spaudoj.

Bet nēlāme visa klausimo svarba. Tēs "publikacijos" ir tie "biurai" mums visai nerupētų, jeigu jie nebutų suriję žmonių suaukotus badaujantiems šelpti pinigus. Klerikalai gali publikuoti kiek tinkamā; jie gali turēt savo biurų. Tai jų partijos reikalas. Bet kada tai daroma žmonių šelpimo firma, kada tuo dumiamā žmonēs — privalomē kelti visā tai aikštēn. Maža to. Priēs lā klerikaliskā žmonēs dūmti biznį privalo kovoti kiekvienas pažangus lietuvis darbininkas. Kovoti kur ir kaip galima. Amerikos lietuvių klerikalai daro savo rūšiēs "hold up'ą". Jų draša nebeturi ribų. Susipratusieji Amerikos lietuviai darbininkai privalo juos suvaldyti. Tai padaryti reikia kuoveikčiausia. Te-

gūd kiekvienas mūsų draugas, kiekvienas pažangus, apsišvietęs darbininkas tuoj kelia savo balsą: draugų rately, draugijoje ir šiaip viešose sueigose. Aiškinkite Amerikos lietuvių klerikalų humbugus! Aiškinkite viešai ir drasiai. Nepaisykite, kad pradžjoi jus užrēks "apdumti jų sekėjai". Mūsų darbas yra sunkus, jis nepaveikiamas vienu pasimojimu. Tai mes nusimanome. Bet faktų logika yra stipresnē nei klerikalų staugimas ir jų kerštas. Ji nugalēs. Tik reikia dirbti. Dirbti, dirbti ir dirbti. O dirbti dar nevēlu. Neveizint jų pasistatymo, klerikalams dar nepavyko pasižeboti visā Amerikos lietuvių visuomenē. Klerikalų pasisekimas daugiausiai parcina nuo to, kad tie, kurių jie nepajiegia pasižeboti, yra neorganizuoti. Tuo tarpu klerikalai yra organizuoti. Todėl ir mes privalome organizuotis. Kiekvienoj lietuvių kolonijoje tegul organizuojasi lietuvių laisvamanių kuopos. Mūsų draugų, mūsų pritarėjų visur esama. Reikalinga todėl, kad jie kuoveikčiausia susitartų ir burtusį į daiktą. Atidėliojimas, laukimas reikštų klerikalų laimėjimą, o mūsų — pralaimėjimą.

AR TIK NENUSISUKS SAU SPRANDO?

Kapitalizmas, užsisėdęs ant Reakcijos žirgo, patrenkėpės visas žmonių teises, suoliu iekia prie bedugnės, kur jis ras sūjų galą, kurį savo beprotiškų siaubūnų pats sau prirengs.

„Vienas vyras ne talka, vienas žodis ne šneka“. Vienos organizacijos taip jau neužtenka. Kad tinkamai atrėmus organizuotąjį Amerikos lietuvių klerikalizmą, reikia talkos. Reikia, kad visos pažangiosios lietuvių organizacijos sudarytų prieš juos vieną stiprų bloką. Be laisvamanių mes dar turime lietuvių socialistų; turime šiaip pažangių pašalpos bei apšvietos organizacijų. Pagalios turime ir pažangsenių tautininkų. Reikia su jais pasitarti. Pasitarti dėl vieno dalyko: kovos prieš lietuvių klerikalus. Tai padaryti gali kiekviena mūsų kolonijos žmonės. Pirmiausia tegul pasitaria organizacijų bei draugijų vadai; tegul jie susitaria dėl vyriausio klausimo: kaip tokį bloką sudaryti ir kaip veikti. Tada tegul visą reikalą pasvarsto patys užinteresuotų organizacijų bei draugijų nariai. Kada tai bus aflakta, kada nariai

pritaris, tuoj organizuoti vietos draugijų sąryšį, tarybą — vardas čia netaip svarbu. Svarbiausia yra darbas. Jeigu užinteresuotiesiems tuo klausiniu žmonėms geriau tinka tarybos vardas, tegul įkurtia Draugijų Tarybą. Kam tas vardas netiktų, tegul kuria Sąryšį ar ką kita. Bet tegul jie ką nors daro. Kitaip mūsų darbas nebus toks sėkmingas, kaip kad mes norėtume.

Draugai, laukti nėra ko. Privalome veikti tuoj. Mūsų laukimas, teisingiau sakant apsilaidimas duoda progos dar labiau įsigalėti mūsų visų priešui — lietuvių klerikalams. Ir taip mes jau per daug ilgai laukėme. Laukėme ir leidome jiems įsigalėti. Dar laukti, dar leisti jiems dumti lietuvių darbininkų minias būtų didžiausias nusizengimas. Gana to — organizuokimės! — Genių Dėdė.

GOMPERSINĖ IDILIJA.

Gomperso ir kitų darbo su kapitalu, taikintojų skelbiama idilija, kad darbo ir kapitalo interesai atitinka, kad jie kaip broliai gali gyventi.

V. M. Doroševičius.

POPIEŽIŲ JUBILIEJUS.

Rymo dangus aptrauktas debesimis.

Tatai Rymui labai priinka.

Patamsėj da baisiau išsižiūrėjo senos sienos, griuvėsiai. jo paminklai, jo forumos.

Rymas tai — senas surudijęs, bet vis da galingas ginklas. Jo rudyj vaizdinasi kraujo lašai.

Su keistu jausmų aš artinaus prie to miesto:

— Kiek vienukių man mokytojas pristatė dėl jo!

Tik Linius klysta, kuomet jis sako, kad Rymas pabudavolas ant septynių kalnų.

Sulig manim, ant septynių dešimčių septynių. Ir aš apvažiavau juos visus, jieškodamas, kur galvą priglauti.

Kur tik užtikdavau viešbutį, tuoj klaudavau:

— Galima gauti kambarį?

Užklaustasai tik šypsosi:

— Dvi savaitį atgal kaip viskas išnuomota.

Atsiminiau savo bastymąsi po Londoną "season'o" metu. Ten man prisiėjo keletą dienų išgyventi ... vanoj. Tuo baisiai buvo nepatenkinta viena leidi, kuri imdavo vana šėštoj valandoj ryto,

— Ar negalima gauti nors vanos kambarį?

— Viskas užimta!

Netekęs vilties gauti kambarį viešbutyje, ėmiau bastyties po privatinius namus. Visur pripildyta žmonėmis.

Ir štai ant galo, aš kokiame tai pensionelyj.

Ką tik susilaikiau nepabučiavęs šeimyninuko, kuomet jis pasakė:

— Turiu vieną kambarį.

Prieš mane ant sienos, kabo graviūra "Paskutinė vakarienė".

Prie lovos kabo parašas:

— Maria Santissima dėl Divin Porte.

Ant stalo guli "Diario Romano". Visas

kambarys pripildytas klerikalų raštais.

Juose tik ir mirga popiežiaus paveikslas. Paminklo projektas Leonui XIII. Medalius 25 metų popiežiaus viešpatavimo atminčiai.

Aš laikau rankose "Constitutiones de electione Romani Pontificis" ir verčių:

Si electus Papa non potest inthronizari...

Pirmu kartu gyvenime teko panaudoti lotynų kalbą.

Iėjus į kambarį, mane galima priimti už maldingiausį piligrimą, ištikimiausį kataliką, besirengiantį pasitikti popiežiaus jubiliejų.

Jubiliejo išskilmėms išdalinta 60,000 bilietų.

Einu pas gidus, į viešbučius.

Bilietų kainos nuo 100 iki 150 frankų.

Reikia pajieškoti apie Vatikaną.

Perejęs Tibrą prie šv. Angelo pilies, jus patenkate į dvasininkų viešpatiją.

Jie, lyg juodi vabalai, slankioja Borgo siaurutėmis gatvėmis, kurios veda į šv. Petro bažnyčią.

Pasikėlę savo ilgus drabužius, užsimovę plačiabryles judas skrybėles, seni ir jauni kunigužiai bėginėja iš vietos į vietą, ką tai ruošia.

Visai nekokios mintys skverbiasi į galvą.

Prisimena "zuikiai" prie biržos "karščiausiomis valandomis", kuomet spekuliacija pasiekia augsčiausio laipsnio.

Visos kalbos girdisi aplinkui. Štai tarp italų kalbos pasigirdo dvi ispaniškos frazės.

Prabėgo keletas ispanų kunigų.

Prancūzų kalba. Vokiečių. Užpakalyj kas tai kalba lyg riešutus griauždamas ir spiaudydamas kevalus.

Žiuriu — du anglai kunigai eina.

Lenkų, armėnų, švedų, vengrų kalbos vis labiau ir labiau maišosi, besiertinant prie šv. Petro bažnyčios.

Jautiesi atsідuręs prie Babelio bokšto.
Skamba jau visai nebesuprantamos kalbos.

Plečiu bėgioja visomis kryptimis juodos figūros. Tarp jų mirga spalvuoti seminaristų sutonai. Po dešinei blizga savo plikėmis milžiniško ūgio popiežiaus gvardiečiai. Šv. Petro bažnyčios šventorių jūs jau nieko nebegalite suprasti, — tiek tos "kalbos susimaišo".

Pasaulio valdymo idėja visuomet gyveno Ryme, nuo imperatorių ji perėjo ant popiežių.

Ir popiežius — pasaulio valdonas. Jo karalijoje niekuomet nenusileidžia saulė.

Tame lengva įsitikinti, jeigu jūs prieisite prie zakristijos.

Pasijunti atsідuręs lageryj, kur susirinko įvairiausi kareiviai.

Rudi pranciškonai, balti domininkonai, juodi "Kristaus ordono" mūnykai.

Ant juodų, baltų, rudų sutonų išuti dideli raudoni, mėlyni, melsvi kryžiai.

Nuo viso to dvelkia kokių tai samokslų.

Rodo, tik truksta Meyerberio muzikos, kad visa tai sukrustų ir pradėtų kapoties kardais.

Yrą tokių tipų, į kuriuos stačiog baisu žiūrėti.

Pracina mūnykai uždengtais veidais. Blizga tik akys.

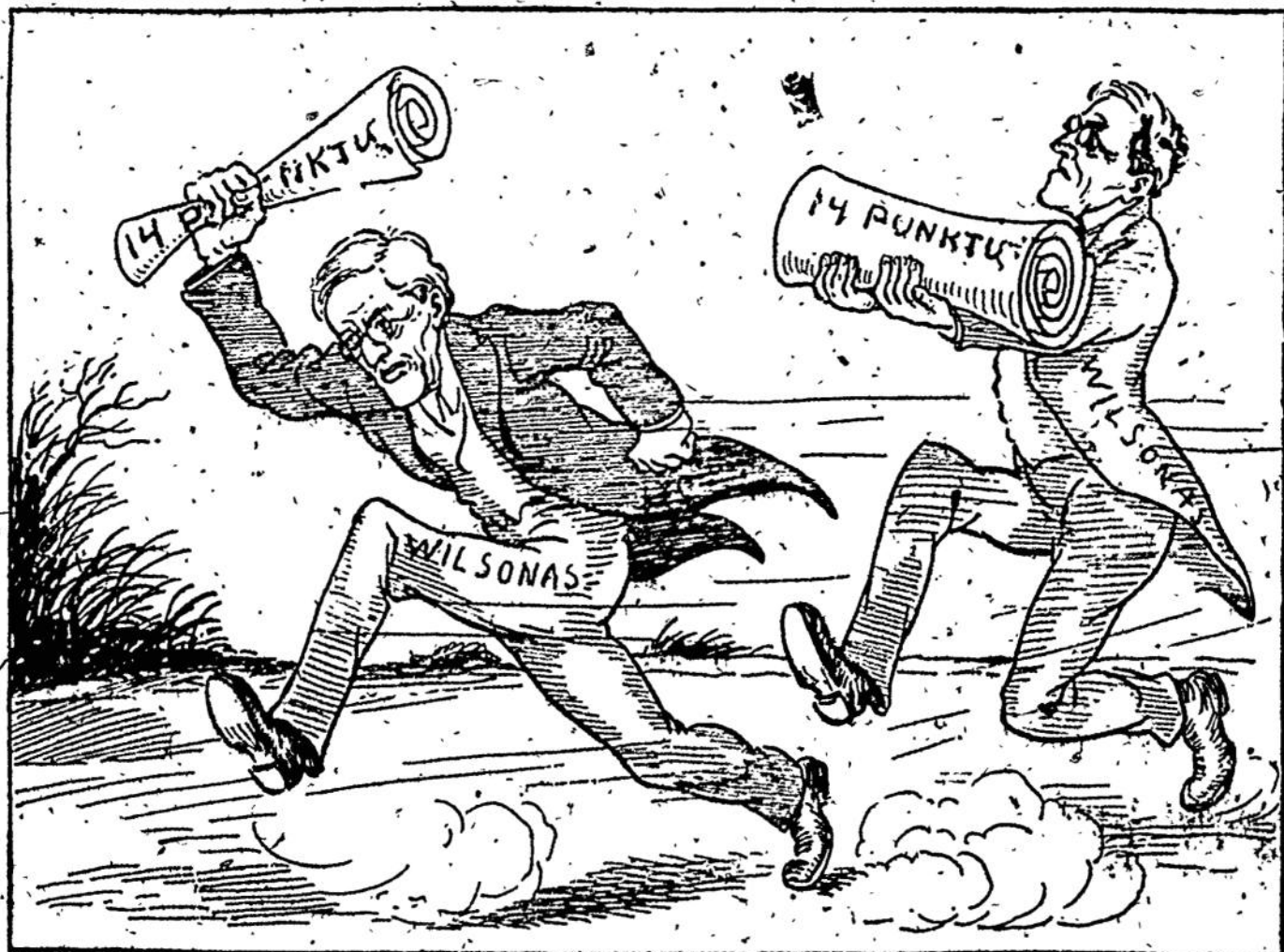
Kokis tai viduramžių paveikslas.

Prie manęs trapištas, kupranugario kailio sutonu apsisiautęs, virve susijuosęs, basas ir tylėdamas pakisha man dėžutę.

Jis nesusistoja, einą kai šešėlis ir pakisha kiekvienam žmogui dėžutę.

Kada aš įmetu dėžėn penkių centizimus;

ZODZIAI BUVO GRAŽUS. BET DARBAI...

Wilsono taikos sutartis išspirė lauk Wilsono 14-ką taikos punktų.

jis žemai nusilenkia ir reikšdamas savo dėkingumą sako:

— Momento mori!

Tai vienintėliai žodžiai, kuriuos gali tarti tasai minykas. Jis prisiekė nekalbėti visą savo gyvenimą.

Kokie laukiniai veidai! Veltui jieškotum juose nors krislelį inteligentiškumo.

Žvalys, vikrus, su inteligentiškais veidukais kunigužiai, kurie bėginėja toj minioj, yra panašūs į gudrius marikitonus, besimaišančius tarp kareivių.

Ta marga minia dvasininkų ištikrųjų primena kareivius.

Kareivius, kurie ką tik sugrižo iš tolimos kelionės įveikę priešininką.

Iš kur tik nesuvežė tuos popiežiaus "kareivius" triumfaliam apvaikščiojimui "25 metų popiežiaus viešpatavimo ant pasaulio"!

Ant tų raudonų, prakaituotų veidų užrašyta energija. Tik energija — ir daugiau nieko. Pagalba tokių kareivių, galima šturmuoti stipliausias tvirtovės, akimirksniu paims.

Kokie tai keisti, laukiniai garsai girdisi aplink.

Daūraus. Netoliese rudu kapucinu apsirengęs, kuriame matosi didžiausias raudonas kryžius, apie ką tai kalba minykas — ne gr̃as.

Pro šalį praeina baltai apsirengęs žmogus, kuris maža kuo skiriasi nuo beždžionės. Kakta atlošta. Snukis smailutėlis. Nosis plokščia, kai blynas. Storos, kaip vedarai, lupos. Plaukų vietoj kokie tai šeriai.

Tai — zulusas.

Zakristijos laiptais išlėto ir išdidžiai eina gražiai nuaūgęs minykas. Plaukai juodi ir lyg taukais sutepti, o akys reiškia kokį tai nepaprastą liudėsį.

Kur aš esu matęs tokį žmogų su juodais plaukais ir varinės spalvos veidu?

Ir staiga man prisiminė Amerika. Mažiukė geležinkelio stotis.

Prie mūsų vagono priėjo lyginai tokios pat išžiūros žmogus. Priėjo išdidžiai ir išlėto.

Ant jo kaklo kabojo sidabrinis medalius "už išgelbėjimą nuo mirties".

Jis girdėjo, kad netolimanre miestuke įvyko katastrofa, ir atėjo patirti smulkmenas.

Jis kreipėsi į konduktorių:

— Ar daug žuvo žmonių?

— Nežino nei vienas žmogus.

Jis valandėlę tylėjo.

— O indijonų?

— Indijonų žuvo šeši.

Jis pažiūrėjo liudnai ir išdidžiai atsigrįžo, ir nuėjo savo keliu.

Štai kur aš mačiau tokį veidą, kaip ano minyko, einančio laiptais iš zakristijos.

TAS MEDIS NEDUOS VAISIŲ.

Lietuvos valstybės medyje suka sau lizdus kruvinieji reakcionieriai — klerikalai ir įvairūs atžagareiviai.

Tai — indijonas.

Kokis nors kamančas arba apačas, priėmęs katalikybę ir dabar su tokiu jau pasišventimu medžiojantis žmonių „dušias“, kaip jo tėvai kad medžiojo žmonių skalpus.

Su didžiausiu atsidėjimu skelbiantis tikėjimą ir karalystę, kur neskirstoma į „žmones“ ir „indijonus“.

Tai popiežiaus imperatoriaus centurionai, atvykusieji dalyvauti iškilmėse.

Juos suvežė iš visų pasaulio kampų.

Jie pripildys šv. Petro bažnyčią įvairiausiomis kalbomis ir tai bus didžiausias pergalės triukšmas.

Visi suvažiavusieji Ryman piligrimai (maldininkai) savo akimis pamatys, kad popiežiaus karalystei nėra nei rubežių nei krašto, ir jie paskelbs tatau visam pasauliui. Ir pamatys tai populus Romanus.

Iš viso pasaulio, visų tautų ir rasių, suvež-

ti tie „Rymano centurionai“.

Suvežti geriausi, labiau pasižymėję, kad papuošus popiežiaus triumfą.

Suvežti, kaip pergalėtojai ir kaip pergalėti.

Kad dalyvavus popiežiaus — valdono, „popiežiaus — pasaulio pergalėtojo“ iškilmėse.

Ir po to reginio, kuomet jūs vel pamatote popiežiaus gvardiečius.

Tuos milžinus su didelėmis kepurėmis...

Jie rodosi jums žaisliniais kareiviais.

Jūs žiūrėte į saujalę kareivių su pasigailėjimu, kuomet palyginatė juos su ana didžiausia armija prie zakristijos.

Ir jums nenoromis dįgtelėja galvon mintis:

— Ir norisi, kad „pasauliniam valdonui“ žaisti tais kareiviais.

(Bus daugiau).

KAPITALISTAI IR REAKCIONIERIAI.

Kuomet kapitalistai puola darbininkus iš priekio, reacionieriai tuo pačiu laiku riša rankas užpakalyje savo atgaleiviškais, laisvę smaigiančiais įstatymais.

SMAUGIA.

Sunku, begalo sunku tiems mūsų draugams, kuriems dabar tenka darbuotis "laisvoj ir nepriklausomoj" Lietuvoj. Niekada pirmiau ten nebuvo išgalėję klerikališki prokrustai taip, kaip kad jie išgalėjo dabar. Jie dabar visą Lietuvos liaudį ryžasi užtempti ant savo kurpalio. Ir vargas tiems, kur jų užmačioms nepasiduoda! Tuos jie smaugia, be pasigailėjimo smaugia.

Ir gali smaugti: jų rankose "laisvos ir nepriklausomos" Lietuvos valdžios vairsas.

Lietuvoj siaučia baltasai terorai, kuriam vadovauja klebonija ir špitolė. Šiakite pora pavyzdėlių. Naujienų nr. 33 buvo išpausdinta laiškas iš Lietuvos. Be kita jo autorius sako: "... labiausiai dabar darbuojasi klerikalai ir veda plačiausią agitaciją. Mūsų kunigėliams nebepakanka sakyti pamokslus bažnyčiose, bet ir miestelių rinkose jie laiko prakalbas. Jie labiausiai nori palaikyti buržuaziją, nes bijo, kad jų stori pilveliai nesuplonėtų". Aplamai, pasak autoriaus, kunigai "taip išdidėjo, kad į prastus žmones žiūri kaip į kokius galvijus".

Je, tokia ta "laisva ir nepriklausoma" Lietuva. Joje turi laisvės tik klebonija ir špitolė. Dauguomenė-liaudis, kuri pirmoji šoko ginti šalį nuo svetimųjų grobikų, dabar jeigu ji nenori ar neturėtų nusilenkti klebonijai, laikoma galvijais, ir smaugiama, be pasigailėjimo smaugiama. Ją smaugia klebonija, smaugia ir tos klebonijos auklėtiniai valdininkai. Juos ylin vaizdžiai apibūdina kitas laiško iš Lietuvos autorius Naujienų nr. 28. Jis sako:

"Aš labai myliu savo tėvynę Lietuvą, kuo galiu padedu jai, ypatingai agitacija, bet kaip imu mislyti apie valdininkų pasielgimus, tai nenorom ateina mintis: nejaugi valdininkais tapo visi žūkai, aferistai ir kitoki visuomenės atmatos (Mano pabraukta. — S.)?... Kaip Lietuva laikosi, ir kaip ji pirmus

savo metus praleido, aš pats negaliu suprasti. Visi, kas nenorėjo jai nękenkė. Valdžininkas-lenkas ar vokiečiai gaudamas kelis šimtus markių algos mėnesiui, atvirai prieš žmonės dergia Lietuvą, rodo savo simpatiją kaizeriui arba Pilsudskiui, o už tai nubaus tas nebuna. Kartais da paaugštinimą gauna. Kaip aš kartais vakare atsigulęs apmėslinu, tai nuo ašarų susilaikyti negaliu, kad toki skaitlingi tėvynės tranai žudo ją... Valdžią kritikuoti negalima; galima greitai papulti į "raudonsiulių" nagus, o jie blogesni ne kaip buvę rusų". Esą, svetinieji okupantai "labai blogai elgėsi Lietuvą bevaldydami, daug bausmių pinigais turėjo žmonės mokėti, bet galėjai visgi surasti ir teisybės. Bet to apie Lietuvos valdžią pasakyti negalima."

Laiško autorius baigia sekamai:

"Kaip prasiidėjo valstybė tvertis, tai aš mislijau, kad Lietuvos valdžia bus viena iš teisingiausių, jos valdininkai kyšių nežinos, nes tai vis ukėninkų vaikai, nes kokių kapitalistų lietuvių nėra. Bet kad jie darytų blogiau ne kaip rusų ir vokiečių laikuos, tai aš niekada nebučiau tikėjęs."

Laiško autorius labai teisingai dar pastebi, kad:

"Amerikiečiai su sugrįžimu į Lietuvą turi palaukti, o kol kas tik padėt čionai esantiems darbo žmonėms iškovot nuo savo biurokratų žmoniškų gyvenimo sąlygų".

Tiesai Amerikos lietuviai darbininkai privalo daryti visa, kad teikus reikiamos pasipirties savo draugams Lietuvoj. "Laisvos ir nepriklausomos" Lietuvos satrapai tremia mūsų draugų organizacijas, smaugia jų spaudą ir grūdžia į kalėjimus gabesniuosius energingesnius darbuotojus. Jie pasmaugė "Rytojį", jie pasmaugė ir Soc.Dem. partijos organą "Socialdemokratą". Pasta-

rasai gruodžio 24 d., 1919 m. savo skaitytojams pranešė:

Draugai!

Sunku buvo "Socialdemokratui" eiti: nepriklausomos nuo mūsų aplinkybės jį trukdė. Bet ėjo jis kartais net ir sunkiausias kliūtis pergalėdamas. Toliaus jis to nebėgali daryti: pritruko kantrybės.

"Socialdemokratas" betgi tikisi vėl atsilankyti pas jus, kuomet sąlygos pagerės. Pakol, ligi pašmatymo, draugai!

Tai gi, "Socialdemokratas" pasmaugta. Pasmaugė, jį baltasai teroras. Jisai žada skaitytojus atlankyti "kuomet sąlygos pagerės". Bet ar jos pagerės – bent trumpoj ateity? Tai klausimas. Klausimas: ar baltieji teroristai neužsigeis pasmaugti ir tai, kas dar liko – Lietuvos darbininkų organizacijas?

Tai paklausys nuo to, butent: kiek stip-

rus bus patįs Lietuvos darbininkai ir kiek pasparties jiems suteikš jų draugai, Amerikos lietuviai darbininkai.

Tuo privalo susirūpinti kiekvienas pažangus ir apsišvietęs darbininkas. Ne apie vėlybę, "bendrą darbą" ir tolygius dalykus privalome sapnuoti, o ruošti griežtą ir neatlaidžią kovą. Kovon su visais Lietuvos demokratijos-liaudies priešais – iš vidaus ir lauko. Pavojingi Lietuvos demokratijai yra jos išlaukiniai priešai, bet daug pavojingesni yra jos vidujiniai priešai, – jos Smetonos, Galvamuskai ir klebonija. Jei gi jie išgalės, jeigu Lietuvos demokratija nepajiegs atremti baltųjų teroristų pasiaubos, ją laukia sunkūs laikai... Lietuva tada liks antra Ispanija.

Atsiminkime tai, ir budėkime!

— St. Strazdas.

PAMINKLAS KOLČAKUI. — Tik ką oficialiai patvirtinta, kad "visos Rusijos valdonai" paminklas jau pastatyta.

KUNIGŲ CELIBATO PASEKMĖS.

Kunigų celibatas ir vienuolių ascetizmas netik yra nedoru patienis kunigams ir vienuoliams ar vienuolėms; kuriuos jis nupuldo dvasiškai ir morališkai, bet taip jau ir bendruomenei, kuri tankiai patampa auka kunigų ir vienuolių ištvirtimo, kur tik kunigija turi viršesnę galę. Ji ypač daros pavojinga, kada ji veda mokyklas, ar užlaiko vaikų prieglaudas. Tada nekalti vaikai ir mergaitės papuola aukomis ištvirtusių, bet celibatą užlaikančių kunigų ir mokytojų vienuolių.

Pareidymai to pavojaus, žemiau paduodame sąrašą kunigų ir vienuolių. Prancijoje, kurie laike tik kelių pastarųjų metų tapo nuteisti vien tikslai už nedorybes, papildytas prieš vaikus kunigų vedamose mokyklose.

Vienuolis Kneppert (brolis Asclepiod), iš Krikščioniškų Mokyklų, nuteistas 20 metų kalėjimui už nusidėjimus prieš dorą.

Kunigas abbas Guillaume nuteistas trims metams kalėjimo už tvirkavimą su vaikais.

Vienuolis Piffetau (brolis Terencien) nuteistas 10 metų kalėjimui už tą patį dalyką.

Vienuolis Christopher (brolis Bianor) iš Krikščioniškųjų mokyklų Rheims, trims metams kalėjimui.

Kunigas Steenhuyse, 10 metų kalėjimui.

Vienuolis Desire Coupillott (brolis Alex) 10 metų kalėjimui.

Buvęs vienuolis Hippolite Carron, vieniems metams kalėjimui.

Vienuolis Ceres (brolis Xavier Celestin) iš Milano mokyklos, 5 metams kalėjimui.

Kunigas Danzin penkiems metams kalėjimui.

Buvęs vienuolis Peter Brouli, 5 metams kalėjimo.

Vienuolis Jinas Donat iš Krikščionių mokyklų Apprien, vieniems metams kalėjimo.

Vienuolis Klein iš katalikų mokyklos Channuy, 18 mėnesių kalėjimui.

R. P. Cailletex 4 mėn. kalėjimui.

Vienuolis Lambert Wargnier iš krikščioniškos mokyklos St. Aumon-les-Eaux, 4 mėnesių kalėjimui.

Vienuolis Chivaud iš krikščioniškos mokyklos, 20 metų kalėjimui.

Vienuolis Lys, mokyklos viršininkas Mont de Mirsan, dviem metams kalėjimui.

Vienuolis Couyau, mokyklos viršininkas Igny, vieniems metams kalėjimui (už išžaginimą 19 jo mokyklos mergaičių).

Vienuolis Couyau, mokyklos viršininkas Igny, vieniems metams kalėjimui (nuteistas kito teismo už naują nusidėjimą).

Vienuolis Donat (brolis Landry), galva Sv. Juozapo prieglaudos Sisement, 4 mėn. kalėjimui.

Franges, mokyklos profesorius Perigoux, 7 metams kalėjimui už išžaginimą 37 jo mokyklos mergaičių, kurias jis mokino doros.

Vienuolis Merle (brolis Bertin), mokyklos viršininkas Beauvais, 26 metams kalėjimui.

Vienuolis Rergrandsart (brolis Judval), mokyklos viršininkas, 8 metams kalėjimui.

Kunigas Ferrin 20 metų kalėjimui.

Vienuolis Toulouse (brolis Sebastianus) mokyklos viršininkas Bagnoles 10 metų kalėjimui.

Vienuolis Elisee Jacob, mokyklos viršininkas, 20 metų kalėjimui.

Vienuolis Garnier (brolis Albin Bernard) mokyklos viršininkas, 20 metų kalėjimui.

Vienuolis Guyet (brolis Fibrion), mokyklos viršininkas, 20 metų kalėjimui.

Kunigas N. Perron, Beurville klebonas, pavėgęs, 10 metų kalėjimo.

Vienuolis Louis Coq (brolis Achilles), parapijinės mokyklos mokytojas Lille, 2 metams kalėjimui. Teismas taip jau priteisė, kad parapija užmokėtų nukentėjusių vaikų tėvams 4,500 frankų atlyginimo.

Kunigas Bouchier šešioms mėnesiams kalėjimo.

Kunigas Loubry, Orsinval klebonas, 18 mėn. kalėjimui už išžaginimą mergaičių, kurias jis rengė prie pirmos komunijos.

Vienuolis Jonas Nastory (brolis Agape), Marseilles parapijinės mokyklos mokytojas, dviem metams kalėjimo už išžaginimą daugelio jo mokyklos mergaičių.

Kun. Gailly, Conchey klebonas, 10 metų kalėjimui.

Kun. Z. Laran, St. Mont klebonas, 5 metams kalėjimo, už iškoneveikimą mergaičių, kurias jis rengė prie pirmos komunijos.

Kun. Lacour, Flaury-la-Riviere klebonas, vieniems metams kalėjimo.

Kun. Auvrau, Mesnil-Guillame klebonas, pastatytas 14 dienų prie gėdos stulpo už išžaginimą moteris ir vaikų.

Vienuolis Oscar paiteaux (brolis Stephen), Treves parapijinės mokyklos mokytojas, 3 mėn. kalėjimo.

Vienuolis Vandervelde (brolis Gonzague), 3 mėn. kalėjimo.

Vienuolis Vanderdonek (brolis Tadebald), 4 mėn. kalėjimo.

Vienuolis Para, Pradivas parapijinės mokyklos viršininkas, vienam mėn. kalėjimui.

Kun. Monenis, Granges klebonas, 4 metams kalėjimo už išžaginimą 11 mergaičių.

Vienuolis Bec iš Villeneuve-sur-Lot vienuolių mokyklos, 6 metams kalėjimo už išžaginimą 10 mergaičių, kurias jis rengė prie pirmos komunijos.

Kun. P. Fossel, Montataire klebonas, pabėgęs, 2 metams kalėjimui.

Tiek kunigų ir vienuolių nuteista tik į kelis metus ir vienoj tik Francijoje ir vien tik už iškoneveikimą vaikų ir mergaičių. Ir kunigai gavo palyginamai lengvas bausmes. Už išžaginimą 19 mergaičių gavo metus kalėjimo, o už išžaginimą 37 mergaičių 7 metus kalėjimui. Tad išvaizdinkite kokius nusidėjimus turėjo papildyti tie kunigai ir vienuoliai, kurie tapo nuteisti 20 ar daugiau metų kalėjimui! Beto reikia žinoti, kad

anaipol ne visi nusidėjusieji kunigai tapo nuteisti. Katalikams yra uždrausta kunigą traukti svietiskam teisman. Tad daugelis katalikų turėjo tylėti apie kunigų nusidėjimus, o kitus patis kunigai užglostė. Beto kada pakliuna koks kunigas, tad už jį stoja visi kunigai, taip kad jo nuteisimas, ypač katalikikoj šalyj, darosi nepaprastai sunkus. Bet nežiūrint to tiek kunigų ir tiek vienuolių nuteista vienoje šalyje ir tik už vieną nusidėjimą. O kur kiti kunigų nusidėjimai, kur nusidėjimai prieš moteris ir suaugusias merginas?

Tai parodo visišką netinkamumą celibato ir visišką moralį išgverimą kunigų, ypač jų netinkamumą būti mokyklų vedėjais. Reikia juos iš ten greičiausiai vyti, kad netik apvalius nuo jų mokyklas, bet kad apsaugojus ir pačius vaikus. Tą reikia padaryti netik čia, bet taip jau ir Lietuvoj, kur jie pradeda įgyti daugiau galės ir pradeda užvaldyti mokyklas, nes su laiku ir ten pasidarys tokios pat sąlygos, kokios yra Francijoje. Reikia netik neleisti vaikų į parapijines ar kunigų valdomas mokyklas, bet neduoti tokioms mokykloms nė vieno cento, netik čia, bet ir Lietuvoj, kurioms dabar renkama šioj šalyj pinigai.

K. B-as.

DABARTIES LIETUVOJE.

Juodoji reakcija, palaikoma valdžios, krikalų ir atgaleivių stojo mirties kovon su jaunute Lietuvos laisve.

Čechijos Kunigai ir Vatikanas.

Vatikanas gavo ytin skaudų smugį. Čechijos katalikų kunigai pakėlė maištą ir iškūrė tautinę nepriklausomą popęžniui, bažnyčiai.

Tai padryta dėl dviejų priežasčių. Pirmą, Čechijos kunigai reikalavo, kad popęžius panaikintų senai savo laiką atgyvenusią "madą": teikimą pamaldų latinų kalba. Jie stėjo už teisę teikti jas savo gimtąja kalba.

Vatikanas spyrėsi. O Čechijos kunigų nepasitenkinimas augo.

Bet viena bėda nebėda. Vatikanas irgi turėjo ne tą vieną bėdą. Kita bėda su Čechijos kunigais buvo ta, kad jie griežtai reikalavo panaikinti šventąjį celibatą — kunigų viengungystę.

Čechijos kunigai panorėjo "ženyti". Ir šitą norą jie pareiškė tokiuo griežtumu, kad Vatikanas pasijuto beesas tarytum tarpkujo ir priekalo. Jisai nebežinojo kas daryti.

Pagalios Vatikanas stvėrėsi gudrios diplomatijos. Griežtai pasmerkti Čechijos kunigus jisai nebedrįso: nunai ne inkvizicijų gadyne! Todel jis bandė susitaikinti su maišta-keliančiais Čechijos kunigais kompromisu. Dėl pirmo jų reikalavimo Vatikanas darė nusileidimų, dėl antrojo — gudriai tylėjo.

Čechijos kunigai tečiau vietoj paprasto maišto pakėlė tikrą "revoliuciją". Jie kito reikalavimo Vatikanui nebesiuntė, tik nutarė įkurti savo tautinę bažnyčią.

Ir tai jie padarė. Šiandie Čechijos kunigai "ženoti žmonės". Pamaldų jie teikia savo gimtąja kalba, gaspadinių nebereikalingi. Ir nereikalingi buti priklausomais nuo Vatikano. Įkurdami savo tautinę bažnyčią jie tuo sutraukė ir visus ryšius su Vatikano gaspadorium-popiežiu.

Vatikanui tai buvo dideliausias smugis. Jisai neteko ytin riebaus kasnio. Bet to nevezint Vatikanas parodė savo "unarą": nutarė atskirti Čechijos kunigus bei jų parapijonus — nuo katalikų bažnyčios.

Bet tasai Vatikano pasistatymas kiek jisai "unaravas" tiek ir neišmintingas. Čechijos kunigai patį atsiskyrė nuo Vatikano! Kokios tad reikšmės turi tasai jo "atskyrimas"? Jokios, jei neminėti to, kad prie Čechijos aruodo jisai niekada nebeprieis. Nuo jo tasai aruodas devyniais rakais tapo užrakintas.

Vatikanas gavo dar vieną smugį. Ir tai nepaskutinį. Žmonių pažanga, kuri nieku būdu nesutaikoma su atgaleivingu Vatikanu, tų smugių jam suteiks dar daugiau. Po tų smugių, pagalios, sugniužs ir pats Vatikanas.

— G. D.

A. I. KUPRIN.

AL=ISSA.

Už keleto šimtmečių prieš Kristaus gimimą, pačiame viduryje Indostano gyveno tvirta, nors ir neskaitlinga tauta. Vardas jos išsitrinė iš istorijos, dagi šventosios Vėdos nepamini apie ją nė vieną eilutę. Bet senieji fakirai, akylūs saugotojai padavimų, kalba, kad ta tauta buvo rustų ir narsų žmonės, atėjo iš tolimųjų Rytų ir į trumpą laiką užkariavo visą Indostaną. Visi Indostano radži ir kunigaikščiai mokėjo jiems duoklę, o vergai apdirdavo jų žemę. Jie nežinojo nė puošnumo, nė baimės mirties ir tas darydavo juos nepergalimais.

Ta galinga tauta tikėjo gyvai esybei — moteriai, kuri vadinos mirties dievaitė. Mirties dievaitės niekas niekad nematė, apart dviejų seniausių vaidylų. Jie gi rinkdavo ją slapta iš visų gražiausių mergaičių, dar nepasiekusių keturiolikos metų amžiaus, augino ją ir stebėtinais vienims

jiemš zinomais būdais prīvesdavo jās gra-
žumā iki šaršgamtīško tobulump. Kada
mirdavo viena mirties dievaitē, jās vieton
du vaidylos tuojaus pakeldavo kitā, bet apie
tai žinojo tik jiedu. vienī. Žmonēs tikējo,

kad dievaitē — nemīrštanti ir kad jās gro-
žē nevystanti.

Kartā i penkis metus, naktī, jī išvažiuo-
davo iš savo žinyčios milžiniškame vežime,
uždengtame iš visų pusių ir užkinkytame

1. Paskelbus blokadą.

2. Muzikas stojasi.

3. Liko milžinu.

4. Po blokados.

dešimčią baltų slonių. Ją pasitikdavo visi žmonės giedojimu šventų giesmių, su uždegtais švyturiais rankose. Džiaugsmas minios daėidavo iki pasiutimo. Kirto galvas šimtams vergų, daugelis žeidė save kančiais ir kreivais, peiliais, panūšime puldavo po dievaitės vežimu, kad likus sutriuškintais slonių ir ratų...

Vieną tokių nakčių vaidylų ir žmonių buvo renkamas dėl mirties dievaitės vyras. Tik dvyliką valandų jis budavo jos vyru. Ryte jį iškilmūngai ant laužo paaukūdavo, kadangi kiekvienas, kas nors sykį matė veidą dievaitės, sulig įstatymais, turėjo greitai mirti. Ir nežiūrint to, kas penki metai dvylika šauniasių jaunuolių pasiskirdavo save tarnavimui baisiajai dievaitei. Juos laukė taip sunkūs bandymai, kad padavimas suskaito tik keturis didvyrius, įgijusius didžiausią malonę — mirti mirties dievaitės vyru.

Al-Issa buvo sunum žymaus radži. Penkiolikos metų jis jau perviršydavo visus jaunus žmones drąsumu, spėka ir gražumu. Pati gražiausia ir išdidžiausia gražuolė Indijos butų skaičiusi sau laimę pasivaldinti jo pačia. Bet Al-Issa pasiaukavo save mirties dievaitei.

Jis turėjo atsisakyti nuo šeimynos. Palietimą moteries jis skaitė nusidėjimu. Visą gyvenimą jis nedrįso nė nusišypsoti, nė uždainuoti dainą... Karė ir atleūškas lavinimasis buvo vienatiniu jo užsiėmimu.

Ir Al-Issa išlaikė sunkų gundimą. Ašaros motinos ir seserų nesujudindavo jo, kada jis išėidavo iš savo pulkių rumų. Pasitikdamas su moterimis jis nuleisdavo akis ir toli prasilenkdavo geriausiu gražuoliu... Niekas niekad nematė jo juokianties ir užsiimant tuščiu pasikalbėjimu...

Užtai greitai jo vardas pradėjo garsinti pačius karingiausius kaiminus. Be šarvų, vienuose lengvuose baltuose rūbuose jis puldavo į pačią tirščiausią minią priešo. Kunai, perkirsti nuo pečių iki šonų, nu-

kirstos galvos, rankos ir kojos rodė jō ke-
lią. Susitikimas su juo buvo neišvengtina mirtini ir užkietinti priešai, bėgo prieš jį kaip burys avių, šaukdami: "Al-Issa! Al-Issa!"

Jeigu nebudavo karės jis praleisdavo laiką medžioklėje ant šernų ir tigrų. Miško upelio vanduo ir kepalėlis duonos buvo jo maistu, o balnas — pagalve.

Pagalios, po trijų penkmečių, vieną iš tų dienų, kada išvažiuodavo vežimė mirties dievaitė, šaukliai paskelbė žmonėms vardą Al-Issa.

Nesuskaitoma minia dar išryto suplatkė į didelį aptvertą sieną plečių prieš žinyčią, kur Al-Issą laukė paskutiniai bandymai. Jo vardas buvo pas visus ant lupų. Visi žinojo, kad pati mirties dievaitė, niekam nematoma, žiūri dabar iš slaptos ambrazūros žinyčios į plečių.

Atmieravo atstumą dviejų šimtų mastų, įkalė į žemę skydą su įsmėigtomis į jį penklomis vilyčiomis ir davė Al-Issai dideįį saidoką... Ir Al-Issa miniai garsiai sukaujant iš džiaugsmo, atkabino savo penklomis vilyčiomis penkias vilyčias skyde.

Paskui apginklavo Al-Issą kreivu peiliu ir įleido į plečių alkaną įpykintą bengališką tigrą.

Al-Issa prieš visų žmonių akis, sudraskytas baisiais nagais, apsiliesdamas krauju, perpjovė gerklę baisiajam žvėriui ir užminė koja jo lavoną.

Pagalios minia prāsiskirė ir Al-Issai atvedė pikta Varvarijos žirgą. Laukinis, juodas, su liepsnojančiais nasrais, jis dar niekad nenešiojo ant savo nugaros paniekinančio jungo. Šešetas arklīninkų vos laikė jį. Jis piktai prunkštė, vedžiojo aplink ugninėmis akimis ir drebėjo savo atlasine oda.

Al-Issa ramiai priejo prie jo ir pasiėmė už pavadžių. Arklīninkai išbėgiojo. Žmonės baimėj ir sumišime puolėsi į visas puses.. Akimirksnyj Al-Issa jau sedėjo ant arklio. Išpradžių išdidus gyvulis tik drebėjo iš pyk-

čio ir paniekinimo... Už minutės arklys ir raitelis pranyko iš žmonių akių.

Praėjo ištisa valanda kankinančio laukimo, kada pagalios tolimoj pasirodė Al-Issa ant apsiputojusio ir padengto dulkėmis arklio. Varvarijos žirgas svyravo nuo nuovargio, bet buvo klausus Al-Issai kaip prijaukintas avinėlis.

Al-Issa bandymai užsihaigė.

Vidurnaktį jį, apvilkta į brangius rūbus, išteplą Rytų kvėpalais, nuvedė į žinyčią ir paliko vieną. Jis girdėjo vis arčiau ir arčiau besibartinantį prie žinyčios riksmą: minių gatvėse. Tai dievaitė važinėjo savo vežime, pakinkytame baltais sloniais.

Paskui į žinyčią įėjo du vyriausieji vaidylos — šimtamečiai seniai su baltais kaip sniegas plaukais. Vaidylos priklaupė ant kelių prieš Al-Issą, išbučiavo jo kojas ir paskui paėmė už rankų, nuvedė į šventinąjį. Ten tarp fantastiško rytų puošnumo stovėjo auksinis guolis... Rukydai kvėpė Arabijos ir Persijos kvėpalais... stebėtini žiburiai liejo žavėjančią šviesą... auksiniuose nūrvėliuose supėsi margi šventi paukščiai, šilkiniai audeklai sunkiais sluogsniais dengė sienas...

Vaidylos tyliai išėjo, uždengė veidą rankomis. Al-Issą laukė didžiausia laimė ir už dvylikos valandų — mirtis kančiose.

Kur-tai toli už sienos pasigirdo švelnius ir saldus dainavimas moterų choro. Masinė duris slonių kaulų atsivėrė... ir pamažu įėjo pati mirties dievaitė ilguose baltuose rūbuose, padengta apsiaustu.

Al-Issa puolė prieš jos, drebančiomis rankomis atskleidė ploną dengiantį veidą audeklą ir suakmenėjo iš pasibaisėjimo ir nuostabos...

Prieš jį stovėjo sunykusi senutė, raukšlėta, bedantė, su ašarojančiomis akimis ir užgesusiu žvilgsniu.

Vertė K. Baronas.

Katalikų Bažnyčia Tarnauja Reakcijai.

Kad katalikų bažnyčia tarnauja reakcijai, tatau jau senai žinoma. To neįveizinti randasi lengvo budo žmonių, kurie piktai šukauja: "bažnyčia delei to nekaltą. Kalti tie blogi kunigai"... O blogų žmonių esą netik tarpe kunigų, o ir visur: pas tautininkus, socialistus ir laisvamanius.

Tie žmonės tečiaus nepajiegia atskirti dviejų butinai skirtingų dalykų: asmenys prigimties-budo ir asmens reikalų. Kad esama žmonių, kurie iš prigimties yra "išgverę", to nieks nebandė užginčyti. Taip jau nėra reikalo užginčyti, kad tokių išgverėlių nesiranda visose mūsų visuomenės klesose. Labai paprasta: žmonės ne anie pasakiški angelai, kuriems nieko nestoka ir nieko nereikia! Bet nė vienas sveiku protu žmogus neturės drąsos tvirtinti, kad by vieną mūsų viesuomenės klesą sudarytų išimtinai tik tokie išgverėliai. Tatau nėra reikalo tvirtinti, kad ir katalikų bažnyčiai priklausančios žmonės būtų tik išgverėliai.

Ne apie išgverėlius norime kalbėti, o apie tam tikrą organizaciją — šiuo atsitikime Rymo-katalikų bažnyčią.

Katalikų bažnyčia tarnauja reakcijai, ne todėl, kad josios žmonės — kunigai, mūnyskos etc. — būtų išgverę, o todėl, kad jie turi labai artimos giminystės su tais, kurie vadinami reakcioninkais. Tiksliau kalbant: katalikų kunigai yra mokami reakcioninkų bernai.

Katalikų bažnyčia yra ne liaudies, o jos naudotojų bažnyčia. Nors ji pati šito nepasako, josios "paslaptį" išduoda tie, kuriems ji tarnauja.

Šį kartą tą "paslaptį" išdavė New Yorko valstijos prokuroras, Newton. Jisai buvo pašauktas į Washingtoną atstovų buto komisijos posėdinį pareikšti savo nuomę.

nės delei vieno biliaus žmonių laisvei suvaržyti. Be kita tasai prokuroras pareiškė, kad viename tik New Yorke esą nemažiau kaip 500,000 radikalų, susiorganizavusių aikštų nuversti "visas kapitalistines valdžias". Pavo jus esąs didelis, ir jisai būtų dar didesnis, jeigu ne "sveikasai, unijose susispietusias elementas ir katalikų bažnyčia. Štai tasi New-tono pareiškimas.

Tų atkakliųjų radikalų pastangos yra stiprinamos ir tikslai, kurių jie nusitarę atsiekti, įrašiai išdėstomi ir dievinami spaudos, tokios jau radikalės ir atkaklios, kaip patįs revoliucijos skelbėjai. Aplamai imant viename tik New Yorke yra 500.000 radikalų, susiorganizavusių tikslu nuversti visas kapitalistines valdžias. Sveikasai, unijose susispietusias elementas ir katalikų bažnyčia — tai du vadovaujamieji veiksniai, gniuždantys revoliucinį pasistatymą..."

Aiškinimai nereikalingi. New Yorko valstijos prokuroro pareiškimas, tur but, kiekveinam suprantamas. Katalikų bažnyčia eina talkon reakcijai.

Tai, ką New Yorko valstijos prokuroras pareiškė, mums, lietuviai, ne naujėnybė. Mes labai gerai atsimename laikus, kada Lietuvos bažnyčiose buvo skaityta carbernio praloto Antanavičiaus aplinkraštis, ir kada iš visų sakyklų girdėjosi graudėnimai: "Neklausykite jų, atiduokite juos valdžios žandams"...

Tą patį dabar daro Amerikos katalikų bažnyčia. Ir ji yra vienas "vadovauamasai veiksnys, gniuždantis revoliucinį pasistatymą". Ir ji mašina "kramtola".

Reakcininkai ir jų reikalams tarnaujanti katalikų bažnyčia visur tokia pat: ir Lietuvoje ir Amerikoje ir kitur. — Genių Dėdė.

N. RUBAKIN.

TIKEJIMŲ PAĖJIMAS.

(Tąsa)

Taip manė ir mano ne viena kokia gentis, o labai daug. Ir netik laukinės bet ir pusiau laukinės. Pavyzdžiui, senovės egypčiai buvo gana apšviesti žmonės, bet ir jie tikėjo, kad pas žmogų yra vėlė antrinė. O laukiniai indėnai dar ir iki šiol tiki. Taipgi ir negrai ir australiečiai. O tas kas dašiprotėjo iki vėlės, tas turi tikėti netik į žmogaus vėlę. Ir tiesa, laukiniai mano, kad yra vėlės-antrininkai netik pas žmones, bet ir pas žvėris, paukščius, medžius, akmenis — žodžiu, pas kiekvieną daiktą. Tiki laukiniai ir į tai, kad vėlės visų daiktų taipgi gali atsiskirti nuo jų ir nemažomai keliauti po visą svietą. Ir netiktai keliauti, bet iš apsigyventi, įeiti į visoki tvarinį, visoki daiktą.

Iš ko tu žinai apie tai? — paklausė indėno vienas keliauninkas.

— "Kaip aš nežinosiu, atsakė laukinis,

juk svetimos vėlės nuolatos apsigyvena [apsėda] gyvuose žmonėse. Štai, pavyzdžiui, mūsų kaime yra burtininkas. Jame veik kasdieną apsigyvena mirusios vėlės. Tada burtininkas darosi kaip ne savas: jį tampo, laužo, jis rėkia visais balsais, šneka nepaprastas kalbas. O dėlko nepaprastas? O todėl, kad ne jis jas kalba, bet apsigyvenusioji [apsėdusioji] vėlė."

"Tavo burtininkas vien tik liguistas žmogus — pas jį buna nuomarulio prieptoliai", pasakė keliauninkas.

— "Ką tu man kalbi? — Sušuko laukinis. Laike prieptolio burtininkas darosi visai kitokiu žmogum. Aišku, kad tuo laiku jame sėdi svetima vėlė."

Ir tiesa, žmonės, sergantys dvasine liga [vėlnio apsėsti] beveik visose šalyse skaitomi buveine mirusiomis vėlėmis. Todėl jie ir

ne tokie, kaip visi kiti. Jie nesuprantami ir baisūs. Jie tarsi būtų tarpininkais tarp mirusių vėlių ir žmonių, tarp šio ir ano pasaulio — jie burtininkai, vaidylos, kunigai. Delto visų laikų žmonės žiūrė į kunigus, kaippo ne į paprastus žmones, bet kaippo į tokius, kurių rankose randasi paslaptinė, dieviška spėka.

Tikėjimas į mirusių vėles.

Taip atsirado ant žemės tikėjimas į vėles. Laukiniai mano, kad vėlės kadaise mirusių žmonių knibždėte knibžda visame ir visur. Tokios vėlės bastosi ir miškuose, ir laukuose, ir kalnuose, ir ore. Nekurios tų vėlių yra geros, o kitos blogos. Tai būna nuo to, koks buvo žmogus gyvu. Bile vėlė gali apsigyventi kur linkama. Jai žiurinti į jos norą. Kitos vėlės, kalba laukiniai, mėgsta apsigyventi akmenyse, medžiuose ir įvairiuose kituose daiktuose, ir tada tie daiktai darosi ne paprastais, o ypatingais: jie daro ypatingą įtaką žmonių laimė. Akmuo ir pašiliktų akmeniu, jeigu jame neapsigyventų keno-nors vėlė, bet kada ji jame apsigyveno — tai jau lieka nebe paprastas akmuo, bet ypatingas, tarsi šventas.

Laukiniai mano, kad visame sviete apie juos beveik visuose daiktuose sėdi jau mirusios vėlės. Tą daiktą, kur apsigyveno tokia vėlė paprastai vadina fetišiu, talismanu, šventu daiktu. Visi žmonės tiki į jų stebuklingą spėką. Todėl negrai, indionai, australiečiai nešioja ant savo kaklų daugybę įvairių fetišių. Čia, pavyzdžiui, pas juos yra ir kiauteliai, ir dantys, ir akmenėliai ir molinės lėlės. Laukiniai nuolatos peni ir gerbia tuos fetišius, maldauja jų pagalbos, o jei pagalbos nesulaukia, laukiniai pradeda savo fetišius mušti. "Aš tavęs prašiau, aš tavęs maldavau, o tu mahiškai nepadarai. Še tau, še tau!" Negrai mano, kad jei skauda fetišiui, tai skauda ir vėlei.

Kaip atsirado tikėjimas į dievus.

Iš tokio tikėjimo į vėles prasidėjo tikėjimas į dievus. Taip, pavyzdžiui, negrai meldžiasi ir medžiams, ir akmenims, ir kalnams, ir

gyvuliams, ir dagi gyviems žmonėms. Laukiniai žmonės mano, kad kituose žmonėse gyvena po dvi po tris kokias-nors vėles-ant-rininkus.

Suprantama, mirusios vėlės yra baisios, kadangi kiekvienam žmogui mirtis yra baisi. Ypač laukiniai bijoši kapinių. Eidami pro šalį kokio-nors kapo, laukinis būtinai padės ant jo nors akmenėlių. Tai kaip dovanėlę mirusiam, tarsi auka jo vėlei, kad ji nekenktų. Ant kitų kapų supilta didelės kruvos akmenų. Jie taipgi laukinių akyse skaitosi šventais.

Laukiniai mano, kad vėlė mirusio žmogaus ilgą laiką skraidžioja arti jo kapo ir reikia ją užmaldauti, kad ji nekenktų. O kaip užmaldauti? Ką jai duoti? Ogi tą patį, ką ir gyviems žmonėms. Vėlė, sako laukiniai, taip gi valgyti ir gerti nori, — ją reikia pagirdyti, ir pavalgydinti, ir pabudavoti jai namą, ir drabužius duoti, ir ginklus. Delei to pas įvairias tautas nuo nepamenamų laikų laikosi tokių papročių: pavyzdžiui, paprotys dėti į kapus kartu su lavonu visus jo daiktus, — kirvius, kardus, indus, sidabrą, auksą, valgi, gėrimą. Juk tai jo nuosavybė, tegul ji prie numirėlio ir pašilieka. Kitaip jis supyks ir po mirties jo vėlė vaikščios daiktų ir kenks naujiems jų savininkams. O daugelis dagi ir iki šių laikų tai daro: jei mirė pas juos kokis-nors geras kariautojas ar karvedis — ant jo kapo jie užmuša jo arkli, jo pačią, jo vergus... Tegul, girdi, ir jų vėlės skrenda paskui jo vėlę ir tegul jos tarnauja jai po mirties.

Negrų šalyje Ašanti dar neseniai užmūšė ant kapo mirusio karaliaus auštuonetą šimtų vergų ir keletą desėtkų pačių. "Reikia, kad mūsų karaliui ir po mirties gyventųsi gerai," sako laukiniai. Bet taip gali daryti tik karalai. O kas neturtingesnis, tas duoda numirėliui tik menkniekius, kas ką gali paaukauti.

(Bus daugiau)

Ar Kitos Planetos Apgyventos?

Didysis italų mokslininkas, bevielio telegrafo išradėjas Guglielmo Marconi, mokslo pasauly sukėlė didelio galvosukio. Bevielio telegrafo stotis gavo keistų signalų; signalų, kurių jokių būdu nepasisėkė įskaityti ir kurie, to mokslininko manymu, turį pradžią erdvėj, siekiančioj toli-toli už mūsų žemės.

Iš kur jie? Kieno tai padarinys? Vat kas teikia galvosukio mokslininkams. Marconi, nors jis galutinų išvadų nedaro, linkęs manyti, kad, jeigu tai yra signalai nuo by kurios saulinės sistemos planetų, tai jų duoda niekas kitas, kaip žemės kaimyno Marso gyventojai. O dėl to, kad toks susišėsimas su kitomis planetomis yra galimas, mokslininkai nelabai teabejoja. Jeigu mūsų žemę pasiekia saulės šviesa bei šiluma ir iš tokio milžiniško atstumo, tai kodėl elektro magnetinės srovės negalėtų pasiekti nuo tokių planetų, kaip Venus ir Marsas, kurių pirmasai kaip kada tėra tik 25,000,000 mylių nuo mūsų žemės, o antrasai — 50,000,000. Tatai tuo mokslininkai nelabai teabejoja. Bet jie abejoja kuo kitu. Butent: ar tie nesuprantami signalai, kurių pagavo Marconio stotis, ištikrųjų paeina nuo Marso ar by vienos mūsų planetų? Ar jie nepaeina iš pačios mūsų žemės atmosferos? o gal saulinių audrų?

Del pirmojo klausimo Marconi sako "ne". Del antrojo jisai abejoja. "Tai nėra tik atmosferiniai klajunai" (atmospheric strays) sako Marconi. Jie reiškia daugiau". Ką? Nieks nežino. Marconio manymu, aišku esą tik, kad jie paeina iš didelės atstumos.

Kai kurie mokslininkai, pav. Thomas Edison, Nikola Tesla, prof. Howe, astronomas Dyson ir kiti linkę prie Marconi teorijos. O tulas Dr. C. Q. Abbot, eina dar toliau. Jisai sako, kad jeigu tie signalai, apie kuriuos kalba Marconi, yra kurios nors planetos gyventojų padarinys, tai jisai priklauso Venuso gyventojams. Pasak jo, ant Venus'o

gyvybės plėtojimuisi yra daug daugiau galimybės nei ant Marso. Bet, ta planeta, esti daug arčiau prie mūsų žemės nei Marsas.

Kiti mokslininkai, ypač paryžiečiai, Marconio teorijai nepritaria. Vieni jų mano, kad neįskaitomieji "signalai" yra arba vadinamieji "atmosferiniai klajunai", arba vel pasekmė nuolat ištinkančių ant saulės audrų. Antri gi linkę manyti, kad ir to čia nėra. "Galimas daiktas, sako jie, kad koks nors išradėjas išbandė savo aparatą ir nenorėdamas, kad jo išradimas tuoj būtų susuktas, siuntinėjęs tų nesuprantamųjų "signalų".

Kaip ten nebutų, bet šitas Marconio pasakelimas sukėlė daug galvosukio. Gal jisai mokslininkus, ištiesų paaakstins prie veiksnio išrišimo paties klausimo: ar kitos mūsų saulinės sistemos planetos apgyventos ir kaip apie tai sužinoti.

— G. D.

GELBĖTOJAI.

Antantė: Eei, muzik, tu reikalingas pagalbos. Tik laikykis, nepasiduok pagundai.

Kunigų Užuitoj Irlandijoje

Laikraščiuose buvo paskelbta, kad Irlandijos kunigai sukėlė didžiausią skandalą. Tai dėl Anglijos parlamente inešto Irlandijos švietimo biliaus. Tos užuitosios šalie kunigai kaip vienu balsu sušuko, kad Anglija niekada pirmiaus nebuvo sumaniusi tokių nedorių patvarkymų, kaip kad dabar. Esą, jeigu tai bus priimta, tai Irlandijai gresų didelis pavojus: tas patvarkymas sudemoralizuotų žmones. Jie nutoltų nuo tikėjimo ir — kas svarbiausia — bažnyčios. Katalikiškoji Irlandija to neprileisianti. Tuo pasirūpinsią jie, kunigai..

Kame gi dalykas? Kuo taip nusigando katalikiškosios Irlandijos dvasininkai? Gal Anglijos parlamentas ištikrųjų sumanė prazudyti Irlandiją? Suprantama, kad ne. Tokio dalyko Anglijos parlamentas nedarys, ir nedaro. Tasai bilius, dėl kurio Irlandijos arkivyskupas, vyskupai ir visi kiti dvasininkai ėmė kelti skandalą, yra toks. Juo atimama iš kunigų kontrolės Irlandijos mokykla.

Va kas įvarė kinkų drebėjimo užuitos Irlandijos dvasininkams. Iki šio mat Irlandijos mokyklas kontroliavo Dublino jezavitinės Trinity kolegijos auklėtiniai — kunigai. Suprantama, ko ir kaip mokindavo kunigo kontroliuojama mokykla. Ji pirmiausia žiūrėdavo to, kad ją baigusieji kartą ant visados liktų nuolankūs dvasininkų vergai. O tų dvasininkų ten yra, kaip sakoma, devynios galybės. Vieni vyskupų Irlandija turi bent dvidešimts tris. O gyventojų Irlandijoje yra netoli puspenkto milijono. Bet iš to skaičiaus reikia atimti kitų (nekatolikų) tikėjiminių sektų pasekėjus, kurių ten yra daugiau kaip 26%.

Tai gi Irlandijos kunigams didžiai svarbu, kad vyriausia žmonėms švesti įstaiga liktų jų rankose. Jie todėl nutarė, kad jei Anglijos parlamentas kalbamą bilį priimtų, tai jie umai turėtų painformuoti žmones kaip

to patvarkymo apsilenkus. Kitais žodžiais, tada kunigai kurstyti žmones boikotuoti valdžios kontroliuojamas mokyklas! Vadinas, jeigu ne kunigo kontroliuojama, tai jokios mokyklos nereikia...

Bažnyčia visuomet buvo tikros žmonių laisvės bei jų pažangos priešas. Tokia ji yra ir dabar. Irlandijos bažnyčia, jos globotojai kunigai, šitą dar kartą liudija. Bėda suvargusiai, kunigų užuitai Irlandijai. Josios žmonės velka dvigubą jungą: svetimųjų nukariautojų ir savųjų "dangaus kupčių". Bet kada nors ir užuitosios Irlandijos žmonės turės praregėti. Svetimieji nukariautojai jau dreba už savo kailį. Neužilgio to paties susilauks ir savieji liaudies engėjai-tamsintojai.

— D.

SKALBĖJOS FANTAZIJA.

Ak tu, Dieve! Ką neplausi: vis jis ir jis, akyse...

IVAIRŪS BALSAI.

TOLYN — GERYN.

Gauti iš Lietuvos laikraščiai sako, kad Lietuvos valdžia užsienio reikalų atstovu Paryžiuje paskyrusi tulą dvarininką, Oskarą Lubič de Miloš. Žmogų, kurs jau trisdešimtis metų gyvenęs Paryžiuje ir apie kurio "palinkimą prie lietuvių" iki šiol nieks negirdėjo, jei neminėto, kad jį valdžiai atrekomendavo Lietuvos "atstovas" taikos konferencijoj Paryžiuje, prof. Voldemaras. Tas Lubič de Miloš gimęs Mohilevo gubernijoje 1877 m., o sukakus 12 metų amžiaus buvo išgabentas Paryžiuje, kur jis ir gyveno. Lietuvos reikalais jisai iki šiol veikiaušia rūpinosi tik tiek, kiek jie atatikdavo jo interesams: p. "atstovas" Lietuvoje turi du dvarus.

Bet to neveizint Lietuvos valstybę jisai galėsiąs atstovauti! Tuoj labiau, kad jo padėjeju esąs buvęs berods Detroito lietuvių parapijos klebonas Dobužis. Tinkama "laisvai" ir "nepriklausomai" Lietuvai atstovybė: nutautęs Lietuvos dvarininkas ir klebonas!...

Taigi, taigi: tolyn-geryn. Pracitanie Kardo numery jau buvo minėta, kad Lietuvos valdžia nutarus pasiųsti Londonan toliu pat "užsienio reikalų atstovu" kitą Lietuvos dvarininką-lenkomą, grovą Alfredą Tiškevičių. Tai jau padaryta. Grovas Tiškevičius dabar "atstovaus" Lietuvą. Tas pats Tiškevičius, kur gale 1917 metų, sako, kartu su kitu dvarininku, baronu Ropu varė stiprią kampaniją prieš Valstybės Tarybą!

Bet kadangi, kaip rašo Kauno "Darbo" korespondentas, jis "niekuomet neturėjęs blogų norų", tai kodėl dabar jis negalėtų neatsitovauti "laisvą" ir "nepriklausomą" Lietuvą? Je, kodėl?

priklausomą" Lietuvą atstovaus kunigas Narjauekas. Taigi — kó daugiau bereikia!

Kaip bus su Šveicarija, kur iki šiol buvo p. Jurgis Šaulys? Užsienio reikalų ministris jį atšaukęs. Atšaukęs, kadangi, kiek žinoma, Šaulys nenorėjęs likti gyva lėlo politinių šarlatanų rankose. Põns užsienio reikalų ministris veikiaušia ir vėl susiras kokį nors dvarininką, jei ne pačioje Lietuvoje, tai rasi kadir de Miloš'o, tipo! Atstovauti "laisvą" ir "nepriklausomą" Lietuvą tiems dvarininkams visai nesunku: tegul tik ponai ministriai duos ir jiems tokių padėjų, kaip tas buvęs Detroito klebonas...

Stebėtina gi ta "laisvos" ir "demokratinės" Lietuvos valdžia. Ji labai primena anų laikų baudžiauninkus, kurie ir mušami, o be pono apsieiti negalėdavo.

Kaip išrodo, tai Lietuvos liaudis dar nemažai turės dirbti kol atsikratys tų lavųjų ir svetimųjų "geradarių". — G. D.

APIE KRISTŲ IR JUDOŠIŲ

Kiek tikintis žmonės išliejo ašarų dėl nukryžiojimo Kristaus, kiek neapykančios žodžių buvo mestą į Judošių, išdavusį Kristų. Tas negarbingas žodis "Judošius" yra įsigyvenęs ne tik pas tamisius krikščionis, bet ir pas taip vadinamus susipratėlius. Jeigu tik kas sulosė šnipo rolę, tuoj gauna tą "prakilnų" vardą — Judošius!

Neapginsiu nė Kristų nė Judošių, tik minėsiu, kad tikintieji daugiausia peria kailį Juodryšiui dėl išdavimo Kristaus. Bet ar tikintis žmogus duoda sau klausimą: kas būtų su tinkinčiu "dušia", jeigu nebūtų buvę to nelabiojo Judošiaus? Kas būtų ir kaip būtų Kristus "atpirkęs" pasaulį, jeigu tas nelabasis Judošius nebūtų išdavęs Kristų?

Krikščionybės "mokslas" nurodo, kad Kristus žinojęs jau vaikų budamas, kad jam

...Rymie prie šv. popiežiaus "laisvą" ir "ne-

reikės mirti ant kryžiaus.

Bet ar Kristus būtų miręs ant kryžiaus, jeigu Judošius nebutų išdavęs Kristų? Jeigu Kristus nebutų buvęs nukryžiuojamas, kas būtų atpirkęs pasaulį? Kur būtų šiandien kunigai, ir ką jie galėtų skelbti žmonėms, jeigu Judošius nebutų išdavęs Kristų? Kur būtų dingusios "dušios", jeigu Kristus nebutų miręs ant kryžiaus?

Taigi pasiremiant ant krikščionybės

"mokslo", jeigu Judošius nebutų išdavęs Kristų — Kristus nebutų buvęs nukryžiuojamas. Pagal tą patį krikščionybės "mokslo", Judošius papildė vieną praktiškąsią dalyką, išduodamas Kristų. Taigi Kristus ir Judošius yra abu geri vyrai. Jeigu bučiau tikintis, garbinčiau geriau Judošį negu Kristų, nes per Judošiaus pasidarbavimą, Kristus gavo progą atpirkti pasaulį.

— T. J. Kučinskas

KARDO PIPIRAI

Patepliojo Čėsnačas.

"Kas nors" perdaug dažnai ėmė kreipti į mus savo maloningos dėmes: kiekvienas straipsnelis, kur nors truputį pakliudoma lietuvių klerikalai, atidžiai skaitomas ir pranešamas "kur reikia". Tai mat dėlto, kad mes neturime to "published and distributed... by the order of"... ir todėl by klerikaliskas šėskas gali tysti ten "kur reikia" ir daryti mums nemalonumo.

Tegul tie klerikaliski šėškai nesidžiaugia: Kardui jie tikrai nepakenks. Jis bus dar as-
trešnis nei kad budavo iki šiol.

Taigi, Vatikanas nusitarė, kad "prancūzų ragana", Jeanne d'Arc — Orleanso Mergelė, privalo likti šventąja. Ir ji liks. O kodėl jai ne likti šventąja? Tai kas, kad šventoji inkvizicija negalėtų sutdeginti ją kaipo raganą? "Geri klerikalai" labai žinoti neprivalo, ir jie nežino.

Ar tu, Dieve! Chicago klerikalų Draugas (foks laikraštis) nieku būdu netiki, kad žvaigždžių (kitų planetų) gyventojai galėtų susikalbėti su Dievo žemės gyventojais. Netiki ir gana. Netiki dėlto, kad, esą, žvaigždžių gyventojai matyt dar neišmokę "musiškio bevielio telegrafo kalbą". Bet kam, sakysime, jiems reikėtų jos mokintis? Ar Dievo žemės gyventojai išrado būdą mokin-

ti žvaigždžių gyventojus "musiškio bevielio telegrafo kalbos"?

Šeši episkopai ir metodistų vyskupai ir daugelis tų sektų kunigų New Yorke andais užprotėstavo prieš bandynią smaugti pažangų šios šalies darbininkų judėjimą.

Kažin, ar juos nereikėtų deportuoti?

Vajė! Irlandija pražuvusi. Koks nors poms vežnys pakratys ją ant savo šakės. Nugi, tas bedieviškasai Anglijos parlamentas sumanė įnešti tokį bilį, kad draugai kunigai nebkontroliuotų Irlandijos mokyklų. Draugai Irlandijos kardinolai, arkivyskupai, vyskupai ir kiti švento slono žmonės dabar kelia didesnę skandilą: Irlandija pražus, pražus, pražus...

Butų tečiaus išmintingiau, kad jie sustoję padainuotų šitaip:

— It's a long long way to Tipperary...

Jeigu tamstos manote pagyventi dar dvyliką milijonų metų, žinokite, kad saulė tuomet bus tokia šalta, kaip kunigo gaspadinės "aisbaksis". Taip sako vienas Australijos profesorius, John McCabe.

Bet jeigu tamstos apsisvarstote, kad dvylika milijonų metų jums gyventi neišpuola

- bukite tokie geri: tuos pinigus, kuriuos norėtute paaukoti Dievo garbei, sunaudokite "porčiapiui" ir "nyrbryiui". Po dvylikos milijonų metų jie bus nereikalingi nė jums nė kunigui.

Tulas mokyklas profesorius, jo vardas esąs Robert H. Goddard, sako, kad netilgno busisrasta tokia armata, su kuria busią galima pasiųsti ant mėnesio didelę raketą.

Bereikalo. Reikėtų pasiųsti kokią rotą kunigų už mirusių Mėnulio gyventojų dušeles pasimelstų. Ar ne?

Darbininkai, žinokite, kad jūsų reikalavimas šešių valandų darbo dienos pareina nuo

pono Velnio. Taip sako Amerikos milijonierius John D. Rockefeller, Jr.

Pats Rockefelleris, suprantama, nedirba nė vienos valandos dienų. Bet nedirbti nė vienos valandos ir dirbantiems po 10-12 valandų reikalauti šešių valandų darbo dienos yra visai kas kita. Ar ne?

Dirbkite ir melskitės!

Aš norėčiau žinoti ko, kas labiau bijo: žėdas vėlnio, ar kunigai ir jų gėspadiėės Kardo ir jo pipijų?

Ar Cicerėos kunigas Antanas jau atpakutavojo? O jo mūmylėla Marytė ar nėsulaužė savo žodžio ir nenutekėjo už kito?

Lietuvių Laisvamanių Federacijos Reikalai

GERAS SUMANYMAS.

Draugai laisvamaniai-chicagiečiai iškėlė ytin svarbų klausimą - įkurti L. L. Federacijoj pašalpos skyrių. Klausimas berods jau paleista visuotinam narių balsavimui-referendumui. Butų gera, kad šis draugų chicagiečių sumanymas rastų kuodidžiausio pritirimo mūsų Federacijės miniose. Ir butų dar geriau, kad jis kuoveikiausia būtų įkūnytas.

Sumanymas, jeigu jis bus deramai įkūnytas, toiks didelės naudos netik pačiai Federacijai, o ir tai mūsų visuomenės daliai, kuri dabar priklauso įvairiems susisėlpimo draugijoms bei apdraudos organizacijoms. L. L. Federacijos pašalpos skyrius žada atstoti bent kelias tokias susisėlpimo draugijas. Nė viena dabar gyvuojanti susisėlpimo draugija nėduoda tokios pašalpos, kokios žada duoti L. L. F. pašalpos skyrius. Ir niekur narys neras tiek laisvės, kaip priklausydamas pašalpos skyriui. Priklausydamas pa-

šalpos skyriui narys sūtausės daug brangaus laiko, kurį jis dabar išaiikvoja bėgiodamas į petrinių, jėkubinių ir kitų tos rūšies draugijų mitingus. Ir nelaimėj jis gaus trigubai ir keturgubai didesnę pašalpą.

Tai viena. Antra šito sumanymo nauda yra tokia, kad ji inės daug gyvumo į Lietuvų Laisvamanių Federaciją. Tie žmonės, kurie dabar nors ir pritiria lietuvių laisvamanių judėjimui, bet aktyviai jame nėdėlyvauja, ateis į mūsų organizaciją. Ateis jei ne idėjiniais, tai medžiagiais išrokavimais vedini. Dabar mat yra daug tokių laisvamanių, kurie manėsi, kad laisvamanybės idėją galima platinti be atitinkamos organizacijos, bent: draugų ratelį, savo draugystėį ir t. t. Įkurę savo organizacijoj pašalpos skyrių mes išmokinėsimė juos rimto organizuoto veikimo. Ta dabar palaida minia tuomet liks geriausia mūsų organizacijai budavoli medžiaga.

Taigi draugų chicagiečių sumanymas ža-

da didelės neįkainuojamos naudos visai Lietuvių Laisvamanių Federacijai ir kartu pačiai laisvamanybės idėjai. Todėl draugai laisvamaniai tegul rinitai pagalvoja ir stveriasi darbo. Tiesa, šito sumanymo įkūnimas reikalingas darbo. Reikės daug agituoti, reikės sueikvoti nemaža laiko ir ištekliaus. Bet jisai nėra taip sunkus, kad draugai turėtų nusiminti ir nuleisti rankas. Mes, ačiū dievams, savo organizaciją ir savo organą jau turime. Tada visa, kas dabar reikalinga, kad mūsų organizacijos kuopos ir organas pavarytų linkamą "Campaign'ą". Ir nėra abejonės, kad šitą jie padarys. O tuo tarpu reikalinga, tik vieno: kad L. L. Federacijos nariai chicagiečių sumanymą kuoveikliausia užgirtų. Tada visi imsime darbo. Pašalpos skyrius mums būtinai reikalingas ir mes anksčiau ar vėliau įkursime jį! — S.

LIETUVIŲ LAISVAMANIŲ APSIGYNIMO FŌNDO ATSKAITA.

Aukavę i L. L. Apsigynimo Fondą iki gruodžio 31, 1919 žemiau pažymėtos pavienės ypatos bei draugijos:

Per d. P. Urboną, Gilberton, Pa. aukavo: po \$1 P. Urbonas, K. Šaukaitis, K. Rasimas, po 50c. J. Staneika, V. Simanavičius, K. Makauskas, S. Kulis.

Per d. Elena Root, Philadelphia, Pa., aukavo: L. M. P. S. 5 dolerius.

Per drg. J. Lapaitį, So. Boston, Mass. aukavo: po \$2. — P. Kriūzis, K. Pernickas; po \$1 — A. Adomaitis, A. Jakavičius, J. Bublys, F. Brastisaitis, J. Varnas, F. Kirša, P. Deverenskienė, A. Mačiukas, Gasparavičius, J. Buzok, M. Buzok, P. Aleksandras, A. Grizinskienė, A. Urbonas, J. Mickevičius, St. Armonavičius, A. Gvazdikas. Smulkių aukų \$28.50. Šitos aukos yra surinkta kun. Mockaus prakalbose — Labdarybės Dr-jos.

L. S. S. 34 kp., Waterbury, Ct., \$23.50, A. Valiukas, Union Grove, Wis. \$1, P. Carshulis, Frankfort Heights, Ill. \$2, J. Matulaitis, Marion, Pa., \$2, D. Gerčis, Daisy-

town, Pa. \$1, J. Gedeman \$1, F. Miller, \$1, M. Lapinskas, Herrin, Ill., \$5, A. Gereltas, Herrisburg, Ill. 50c., M. U., Cicero, Ill. \$2, 2 kp. A. P. L. Dr-ja, McKees Rocks, Pa., \$10, S. Sturon, Detroit, Mich. \$1, A. Ralt, E. Millinocket, Me., \$5, J. Bartušis, Grand Rapids, Mich., \$1, Z. Milius, E. St. Louis, Ill., 50c., W. Luskus, Grand Rapids, Mich. \$1, J. Grigas, Rockford, Ill., \$1, D. Jančauskas, Jones Point, N. Y., \$1, A. Tamošaitis, Westville, Ill., \$1, J. Kiaulėnas, Cambridge, Mass., \$1, J. Shwambris, S. Saginaw, Mich., \$1, J. Abrailis, Shenandoah, Pa. \$1.

Per d. S. Žukauską, Edwardsville, Pa., aukavo: St. Žukauskas, A. Derkie, J. Gatavėkas, P. Grigaliūnas, F. Poška po \$1; F. Mozorkevičius — 50c.; L. S. S. 91 kuopa \$3.46; L. L. F. 31 kuopa \$1.25.

Per d. J. Dvilevičių, Courtney, Pa., aukavo: S. L. A. 11 kuopa \$5; po \$1: D. Lekavičia, A. Vaišvilas, J. Kruopis — \$1; po 50c. — Bogaila, J. Dvilevičius, J. Stanislovaitis, A. Poteliūnas, J. Ramoška, I. Dvilevičius, J. Rudvalis, Cambridge, O., \$3, P. Kukcinavičius, Livingston, Ill., \$1, J. Jokubka (Mercer, Wis. \$1.

Per d. R. Drižienę, Philadelphia, Pa., aukavo: L. M. P. S. 80 kp. \$5.

Per d. A. Bytautą, Clinton, Ind. aukavo: L. L. F. 11 kp. \$9.60; po \$1: J. Grybas, Ig. V. Girnius, J. Danušas, P. Patašius. Smul. Ogintas, A. Karpavičius, A. Naverdauskas, kių aukų \$3.90. A. Matonis, Racine, Wis. \$1.00.

Per dr. Geo. Akelaitį, Frackville, Pa., aukavo S. L. A. 164 kp. \$5, smulkių aukų \$3.15. J. Valutkevičius, Mt. Carmel, Pa. \$1, D. Poieika, Benbush, W. Va., \$1, J. Driža, Fairfield, Ill., \$1, A. Palubinskas, Lock No. 3, Pa., \$1.25, J. Palekevičius, Hamtramck, Mich., \$1, J. Višinskas, Harts, Mich., \$1, C. Mozuras, Cicero, Ill., \$2.12, J. Dobula, Frackville, Pa., \$1, A. Gudaitis, Clarence, Pa., \$1, J. Venckus, Mexico, Me., \$1, J. Vilis, Eccles, W. Va., \$1, E. Polleck, Klein,

Mont., \$3.05, T. Skarven, Eccles, W. Va., \$1.

Per d. A. J. Nutautą, Du Bois, Pa., ir M. Radzevičių, aukavo: J. Grigositis, \$2, J. Linkevičia \$2, po \$1: V. Kizelis, M. Ruzevičius, M. Nėgalinskas, J. Talačka, A. J. Nutautas, J. Petraška, J. Kurkonas, D. Smalkus, A. Stankevičius. Smulkų aukų \$8.25.

Per d. P. Jackuvienę, narę L. M. P. S. 37 kp., Grand Rapids, Mich. surinktos sekamos aukos: (Prisiuntė M. Rasikienė): A. Skripkienė \$1, S. Bekampis, \$1, V. M. Valenta \$2; po 1 dol.: Š. Grigienė, S. Daukša, P. Jackuvienė, J. Erengis, P. Kauckas, T. Kauckas, V. Klapatinskas, T. Rasikas. Smulkų aukų surinkta \$8.

Per d. K. Brazevičių, Kenosha, Wis. aukavo: Dr. ja Lietuvos Balsas \$5, Dr. jos Liet. Balso nariai \$6.30.

Per d. T. Kerę, Westville, Ill., aukavo: S. L. A. 29 kp. \$5.

Per d. Petraitį ir B. Kaminską, Pana, Ill., aukavo po 1 dol.: Vine. Petraitis, V. Sekevičius, B. Kaminskas; po 50c.: J. Raugelis, V. Venslovas, S. Vainauskas, J. Kaminskas, K. Butkauskas, J. Cibulskis, J. Goldikas. Smulkų aukų \$1.35.

Per d. P. Grigolą, Kensington, Ill., aukavo: A. A. Enzbigelis \$1. Smulkų aukų \$5.87 E. Etarkuvienė, Auburn, Mass., \$1.

Per d. J. Lapaitį, So. Boston, Mass. aukavo: 30 kp. L. L. F. \$16 ir \$37. Aukavusiųjų vardai neprisiusta.

Chicago, Ill. po 1 dol.: K. Kaminskas, L. Noreika, J. Daujotas, F. Jonkauskas, J. Bogušenko. Lietuvių Kriaučių Unijos 269 sk. \$25.00; po dol.: A. Liutkus, P. Zankus, Kalinauskienė, Mokeyvičius, P. Mikalunas, J. Juozaitis, T. Šeštokauskas, J. Rimkus; po \$5: E. Kavaliauskienė, M. Škaisgeris, A. Švedris, K. Vaškauskas, K. Ramašauskas, V. Kunsitė, V. Dulbinas.

Chicagos Lietuvių Dr. ja S. P. \$25, L. M. P. S. 29 kp. \$10, po 2 dol.: K. Daubaras, J. Bajoriūnas, J. Juška; po 1 dol.: A. Ramošas, A. Gailiūnas, J. Tuomaitis, K. Rutelis; P.

Dižgalvis 2, A. \$1, J. Ruzgaitis, \$2, P. Žilinskas \$1, J. Valauckas, (visi po dol.), J. Plaškauskas, F. Griškuš, O. Gaudiečius, A. 2--- KARDŲ J M

Kučinskienė, P. Muravičia, V. Taluška, J. Jankauskas, T. Leisteris, F. Valaitis; Norbuta \$2 po 1 dol.: Pocevičia, J. Rutas, J. Molis, J. Šilius, Srigas, Pelis, A. Šulis, X. A. Vairiūnas, P. Gaudėius, R. Striška; M. Pocius \$2, J. Leistronas \$2, po 1 dol.: A. Vitus, K. Kasalauskas, Mikalojunas, V. Andrijauskas, \$2; po 1 dol.: V. Poplauskas, J. Bogavičia, A. Gaudievičia, Pranckaitis, A. Valaitis, A. Lapinskas; P. Tvaiša \$3, A. Joniškis \$1. Smulkų aukų \$16.26.

Per d. A. Aimanavičių W. Frankford, Ill. aukavo: L. L. F. 14 kp. \$10, po \$1: F. Šiaučius, T. Pačkauskas, T. Syinkunas, J. Kvederas, M. Starinskiutė, M. Latoža, V. Vingis, I. Vadeika, J. Ramanauskas, A. Kavaliauskas, V. Stanelevičius; po 50c.: K. Ivanauskas, M. Mikulskienė, J. Bilas, A. Aimanavičius, M. Katelinas, I. Mikulskis, M. Vaičiūnas. Smulkų aukų \$6.15.

Per d. K. Naktinį ir Liką, S. Boston, Mass. aukavo: Lietuvių Evangelikų Draugystė, "Pagelba" \$7.00.

Per d. J. Šmuilį, De Pue, Ill. aukavo: po dolerį: J. Šmuilis, A. Ribikauskas, A. Bagdonavičius, M. Bagdonavičius, M. Norkunas, J. Bagoševičius, Juoz. Astramskas, Fredricktown, Pa. \$1.

Per d. Grigaliūną, Edwardsville, Pa. aukavo: po dolerį: P. Grigaliūnas, J. Astramskas, P. Šilupienis, N. Savičienė; po 50c.: A. Dirke, F. Mazurkevičius, J. Parulis. Smulkų aukų \$2.35.

Per d. J. Lapaitį, So. Boston, Mass. aukavo: po dolerį: A. Sabolis, T. F. Kisleris, J. M. Peldžius, D. Alseika, G. Saulis, J. Daukštilis, A. Jieras, Krasauskas, Norkaitis, J. Kasparavičius, S. Taurinskis, A. Urbonas, K. Pasakarnis, Gruzinskienė, P. Šleika, A. Vanagavičius, P. Simonavičius, Vaigauskas, J. Keizis, A. Vsiliauskas, P. Brodžius, B. Paulina St., Chicago, Ill.

Butkevičius, A. Alekna, A. Petrulionis, J. Malinionis \$3. Smulkių aukų \$14.49, šitos aukos yra surinktos 30 kp. L. L. F., per adv. F. J. Bagočiaus prakalbą.

Visiems aukayusiems į L. L. F. Apsig. Fondą Lietuvių Laisvamanių Federacija, taria nuoširdų ačiū.

Taipgi meldžiame ir ant tolia unepamiršti

savo paramos del L. L. Apsig. Fondo.

Draugiškai,

S. Danelevičius, Iždininkas,

A. Ambrazevičius, Adm.

P. S. — Jeigu randasi išiskverbusi kokią klaidą aukotojų sąrašė, meldžiame tąj pranešti "Kardo" Administracijai, 1413 N. Paulina Sa., Chicago, Ill.

MARGUMYNAI

Chicago — girčiausias miestas.

Darbo departamentas surinko žinias iš 30 miestų apie tai, kaip žmonės sunaudoja pinigus.

Iš tų skaitlinių matyti, kad ant kiekvienos šeimos Chicagoje pripuola svaiginantiems gėrimams po \$17.01 į metus. Tiek gėrimams neišleidžiama nė viename kitų miestų, iš kurių gautos žinios.

Darbininkų organizacijoms kiekviena Chicagos šeima išleidžia šildytiniškai po \$7. Už chicagiečius daugiau išleidžia unijoms tik Danville, Ill., Salt Lake City, Utah, San Francisco ir Seattle, Wash.

Bažnyčioms kiekviena Chicagos šeima išleidžia po \$8.86. Tik 8 iš ištirtų miestų išleidžia mažiau už chicagiečius, kiti gi visi daugiau.

Krutantiems paveikslams chicagiečiai išleidžia po \$8.66. Brizbee, Ariz. išleidžia \$14.36, o Richmond, Va. \$4.31. New York išleidžia \$8.58, Philadelphia gi \$10.18.

Knygoms kiekviena Chicago šeima išleidžia tik po 51c į metus. Daugiausia tam išleidžia Seattle, Wash. — po \$3.13. Mažiausia gi New Orleans, La. — vos po 3c.

žmogaus protėvis.

Kad žmogus yra išsivystęs iš žemesnių gyvūnų, tai jau senai tą mokslą prirodė. Artimiausia žmogui giminė tarpe gyvūnų yra beždžionė. Reikėjo surasti tik tarpinį gy-

vuną, arba "žuvusį grandinį" tarp žmogaus ir beždžionės. Tą tarpinio gyvūno gana ilgai negalėjo rasti. Bet dabar esąs rastas ir tas gyvūnas. Washingtono universiteto antropologijos profesorius Ales Hrdlicka sako, kad tokio gyvūno skeletonas tapo rastas 1891 m. ant Java salos ir juo yra Pithecanthropos. Tai esąs tas "žuvusis grandinys".

Dr. Hrdlicka sako: "Smegenų didumas, veido išvaizda, kaulų subudavojimas ir kitos ypatybės yra lygiai tokios, kokiomis išvaizdintumet, jei bandytumet surasti tarpininką tarp beždžionės ir žmogaus".

Daug dar ir šiais laikais yra žmonių, kurie savo protiniu stoviu ir savo darbais galėtų pilnai tikti į tą "žuvusį grandinį" — tarpininką tarp žmogaus ir beždžionės. K. B-as.

SEKRETŲ KNYGA.

Labai naudinga ir reikalinga kiekvienam skaitytojui, ypatingai vedusiems, vaikiniams ir merginoms. Knyga laimės ir sveikatos. Prisiųskite dvi po 2c. pašto stampas, mes prisiųsime. Rašyk pas:

S. M. GALVIN, P. O. Box, Bedford, O.

Ši knyga tik ką lapo išleista per patyrusius specialistus del labo visiems. Siųskite greit, nes kas pirmesnis prisiųs, tūs greičiau ir gaus. Jau turime daug užsakymų.